

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Kv. Hove 8, RAÄ 23**Ansvarig institution:** RAÄ-Uv**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:** -**Eget dnr:** 413-4733-1998**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** X6200520 Y1405455

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	23
Fornlämningstyp	Medeltida stadslager
Undersökningsår	1977
Typ av undersökning	Provundersökning
Dokumentationsmaterial	Ärendehandlingar, fältritningar, lagerbeskrivning, negativ, kopia på slutredovisning
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Medeltid
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1978, Åhus, medeltidsstaden 52, 1984.	
Sammanställt av, namn och datum Margareta Ödmark 2005-03-17	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

INLEDNING

År 1977 utförde Riksantikvarieämbetet-UV en provundersökning i Kv Hove 8 i Åhus. Provundersökningen ägde rum i samband med flyttning av en vattenledning inför husbyggnation under perioden 1977-09-28-1977-10-06. Uppdragsgivare var Kristianstads kommun och grävningsledare var Björn Rosenberg.

BAKGRUND

Till fasta fornlämningar vilka enligt lag (KML 2kap 1§) är skyddade räknas kulturlager i våra äldre städer. Om en fast fornlämning efter beslut av länsstyrelsen får tas bort, skall den undersökas.

METOD OCH RESULTAT

I samband med flyttning av vattenledning dokumenterades 29 m schaktvägg, varav 25 m i ett N-S gående huvudschakt och 4 m i ett norra tvärschakt. I ett södra tvärschakt fanns några störningar ej anledning till dokumentation. För ledningen schaktades till ett djup varierande mellan 1,1-1,5 m, varvid steril sand framkom på vissa partier. Där så ej var fallet, grävdes fyra 0,5 m breda och ca 0,4-0,8 m djupa schakt för att om möjligt nå orörd nivå. I huvudschaktets södra tredjedel framkom en stor nedgrävning, vars botten ej uppnåddes ca 1,95 m under markytan och som i omgångar synes ha fyllts med flygsand.

Vid dess norra begränsning framkom sannolikt ursprungligen sterilt material ca 0,9 m under markytan, vilken nivå sjönk efterhand för att längst i norr återfinnas först ca 1,6 m ned. En äldsta gråsvart humös markyta kunde hela tiden följas härövanpå. Lagren i övrigt syntes till största delen före recenta nedgrävningar och sannolikt även före den stora nedgrävningen i söder bestått av olika flygsandsavsättningar. Inga fasta byggnadslämningar påträffades. Den ursprungliga topografin synes ha varit ojämn (vilket kunde konstateras på samma tomt även i samband med undersökning för husbyggnation).

Endast tre keramikfragment påträffades i schaktväggen.

De ostörda lagren var till större delen sannolikt medeltida, den stora nedgrävningen i schaktets södra del var sannolikt medeltida, flera var helt recenta nedgrävningar.

Dokumentationshandlingar förvaras i Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), RAÄ, Stockholm:

Fynd: Tre keramikfragment

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Järnvägsg., RAÄ 23**Ansvarig institution:** RAÄ-Uv**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosengren**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:** 11.391-2902-76**Eget dnr:** 6312/76**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** X Y

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	Järnvägsgatan
Fornlämningstyp	Medeltida stadslager
Undersökningsår	1977
Typ av undersökning	Schaktövervakning
Dokumentationsmaterial	Ärendehandling, slutredovisning
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	-
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Nyare tid
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1977, Medeltidsstaden nr 52, 1984	
Sammanställt av, namn och datum Margareta Ödmark 2005-03-17	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

INLEDNING

Åren 1976 och 1977 utförde Riksantikvarieämbetet-UV en antikvarisk kontroll i Åhus. Den antikvariska kontrollen ägde rum i samband med schaktning för elkabel under perioden december 1976, januari - mars 1977. Uppdragsgivare var Kristianstads elverk och grävningsledare var Björn Rosenberg.

BAKGRUND

Till fasta fornlämningar vilka enligt lag (KML 2kap 1§) är skyddade, räknas kulturlager i våra äldre städer. Om en fast fornlämning efter beslut av länsstyrelsen får tas bort, skall den undersökas.

METOD OCH RESULTAT

Grävningen av elkabelschakten övervakades längs Järnvägsgatans norra sida från korsningen med väg 118, förbi insidan av nordligaste delen av den medeltida stadsmuren till korsningen med Östra Vallgatan. Längs Järnvägsgatans södra sida gick schaktet härifrån förbi korsningen med Köpmannagatan, förbi foten av den N, i borgkomplexet ingående, ej utgrävda kullen, och vidare ut i hamnområdet.

Schakten grävdes till ett ringa djup och bredd. Till stor del berördes endast recenta lager.

Vid den antikvariska kontrollen gjordes inga iakttagelser av arkeologiskt intresse. Inga fynd tillvaratogs.

Dokumentationshandlingar förvaras i Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), RAÄ, Stockholm.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Kv Hove 8, RAÄ 23**Ansvarig institution:** RAÄ-Uv**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:** -**Eget dnr:** 2424/78**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** X6200520 Y1405455

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	Kv. Hove 8
Fornlämningstyp	Medeltida stadslager
Undersökningsår	1977
Typ av undersökning	Provundersökning
Dokumentationsmaterial	Ärendehandling, fältritningar, kopia slutredovisning
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Medeltid-nyare tid
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1977, Åhus, medeltidsstaden 52, 1984.	
Sammanställt av, namn och datum Margareta Ödmark 2005-03-09	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

INLEDNING

År 1977 utförde Riksantikvarieämbetet-Uv, en provundersökning i Kv Hove i Åhus. Provundersökningen ägde rum med anledning av nybyggnation av bostadshus under perioden 1977-09-19-1977-10-10. Uppdragsgivare var PJ Bygg AB, Hästveda och grävningens ledare var Björn Rosenberg.

BAKGRUND

Till fasta fornlämningar vilka enligt lag (KML 2kap 1§) är skyddade, räknas kulturlager i våra äldre städer. Om en fast fornlämning efter beslut av länsstyrelsen får tas bort skall den undersökas.

METOD OCH RESULTAT

Tre schakt togs upp. Schakt 1 (2 X 1 m) fördes ned till ett djup av ca 1,1 m, ned i kanten av en stor nedgrävning. I schaktets östra del framkom ev ostörda lager ca 1m ner, liksom ytterligare en nedgrävning. Denna nådde ca 2 m ner, (detta schakt påbörjades med ytterligare 2 x 1 m söder om ovannämnda, men grävdes här p g a förekomst av större sten endast ca 0,5 m djupt.)

I schakt 2 (1 X 1 m) framkom steril sand ca 1,4-1,6 m ned från markytan. Större delen av lagerföljden, bl a olika flygsandslager, syntes ostört. Eventuellt kan dock före flygsandsavsättningen ha skett en nedgrävning i orörd mark.

Schakt 3 (1 X 1 m) visade en enkel lagerbild, ca 1,1 m djup, med i huvudsak överst matjord, därunder olika, delvis kraftigt skiktade flygsandslager, vilande dels på sterilt material, dels på eventuell nedgrävning med mörkt, humöst material.

De tre schakten visar eventuellt på en tämligen ojämn äldsta topografi i området (liksom också undersökning på samma tomt i samband med vattenledningsgrävning).

I schakt 1 påträffades tre mynt, varav två brakteatrar i nedgrävningens fyllningen. En fragmentarisk gjutform i sandsten (för smycketillverkning?) påträffades strax under matjorden. I nedgrävningens fyllningen framkom vidare en rulle tråd och ett par obestämbara föremål av koppar. I nämnda material framkom bland olika krukskärvor ett rödgodsfragment med bladfjällsornamentik.

I schakt 2 påträffades helt ytligt två fragment av huggen kalksten med rester av murbruk. Det större var 0,65 m långt och cirkelsegmentformat, möjligen del av en pelarbas med drygt 1 m i diam.

Den stora nedgrävningen i schakt 1 är sannolikt eftermedeltida. De orörda lagren i detta schakt och i schakten 2 och 3 synes medeltida. (Ovannämnda fynd härrör alla från störda eller sentida lager).

Handlingar förvaras på ATA-Riksantikvarieämbetet.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Kv. Kabbalöken 20, RAÄ 23**Ansvarig institution:** RAÄ-Uv**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:** -**Eget dnr:** 413-4735-1998**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** X6200460 Y1405270

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	Kabbalöken 20
Fornlämningstyp	Medeltida stadslager
Undersökningsår	1977
Typ av undersökning	Delundersökning
Dokumentationsmaterial	Slutredovisning, fältplaner, fotoförteckning, negativ, dia
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Medeltid-Nuare tid
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1977, Åhus, Medeltidsstaden 52, 1984	
Sammanställt av, namn och datum Margareta Ödmark 2005-03-22	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

INLEDNING

År 1977 utförde Riksantikvarieämbetet-UV en antikvarisk kontroll i Kv Kabblöken 20 i Åhus. Den antikvariska kontrollen ägde rum i samband med schaktningsarbeten för VA-ledningar under perioden 1977-06-09 – 06-15.

Uppdragsgivare var Riksantikvarieämbetet och grävningsledare var Björn Rosenberg.

BAKGRUND

Till fasta fornlämningar vilka enligt lag (KML 2 kap 1§) är skyddade, räknas kulturlager i våra äldre städer. Om en fast fornlämning efter beslut av länsstyrelsen får tas bort, skall den undersökas.

METOD OCH RESULTAT

I samband med schaktning i V-Ö riktning i rät vinkel mellan nybyggt bostadshus och gata, dokumenterades 29 m schaktvägg, vilket var praktiskt taget hela sträckan. Vid västligaste partiet låg markytan ca 0,5 m lägre än vid gatans östra ände, en följd av tidigare jordborttagning. Ungefär västra tredjedelen uppvisade totalt ca 0,5 m lagertjocklek, matjord och humösa sandlager, ned till orörd sand. Efter en större nedgrävning med okänt djup följde så på mellersta tredjedelen av sträckan ca 0,7 m total lagertjocklek ned till orört material, bestående av matjord, humös och även lerblandad sand, genombruten av några medelstora nedgrävningar. Östra tredjedelen av sträckan uppvisade först en större, ehuru ganska grund nedgrävning med material av fyllningskaraktär, och sedan på ca 4 m längd närmast gatan ca 0,65-0,85 m lager, bestående av fyllningsjord, eventuellt raseringslager med tegel och bruk samt på 2 m längd ett mörkt, ursprungligt marklager, vilket ut mot gatan genombrutits av en nedgrävning med eventuellt fyllningsmaterial. Nämnda lilla parti med äldsta marklager var det enda i hela schaktväggen, i övrigt har senare aktiviteter genombrutit den tämligen tunna totala lagertjockleken.

I schaktväggen påträffades två keramikfragment (äldre rödgods, stengods), ett kamfragment, en knapp och en järnspik? (markerade på ritningen).

Utom det äldsta marklagret är troligen alla eller större delen av övriga lager eftermedeltida. De nämnda fyndens lägen medför att de ej kan tillmätas någon nämnvärd dateringsbetydelse.

Dokumentationshandlingar förvaras i Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), RAÄ, Stockholm.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Kv. Klostret 2**Ansvarig institution:** RAÄ-Uv**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:** -**Eget dnr:** 4215/77**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** X6200445 Y1405580

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	Kv. Klostret 2
Fornlämningstyp	Medeltida stadslager
Undersökningsår	1978
Typ av undersökning	Provundersökning
Dokumentationsmaterial	Fältritningar, kopia på slutredovisning, negativ
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Medeltid-nyare tid
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1978, Åhus, medeltidsstaden 52, 1984.	
Sammanställt av, namn och datum Margareta Ödmark 2005-03-09	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

INLEDNING

År 1978 utförde Riksantikvarieämbetet-UV en provundersökning i Kv. Klostret 2 i Åhus. Provundersökningen ägde rum med anledning av nybyggnation av en carport. Uppdragsgivare var privatperson, Åhus, och grävningssledare var Björn Rosenberg.

BAKGRUND

Till fasta fornlämningar vilka enligt lag (KML 2 kap 1§) är skyddade, räknas kulturlager i våra äldre städer. Om en fast fornlämning efter beslut av länsstyrelsen får tas bort, skall den undersökas. Undersökningen genomfördes under perioden 1978-06-06-06-20

METOD OCH RESULTAT

Efter matjordsavbaning grävdes två mindre, ca 1,6-1,75 m djupa provschakt. Vad som kunde bedömas som steril sand framkom dock inte. På ca 0,7 m djup påträffades flygsand på vissa partier. Flygsand kunde även konstateras i schaktens närhet direkt under matjordslagret. I schaktens övre delar framkom enstaka stenar och olika tunna lager av bl.a. obränd och bränd lera, med och utan sot samt träkol, vilket indikerar bebyggelse i området, anlagd på och i flygsandslagren. En större, recent nedgrävning kunde konstateras i det större schaktet.

I de övre lagren fanns smärre mängder keramik – äldre rödgods?, yngre rödgods, yngre svartgods, stengods, kopparbleck? och spikar av järn. I de undre lagren fanns enstaka fragment av yngre svartgods, vävtyngdsfragment?, obränd och bränd lerklining samt djurben.

Resterna av bebyggelse torde tillhöra medeltid och/eller tiden närmast därefter. Flygsandslagren härunder torde vara medeltida.

Dokumentationshandlingar förvaras i Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), RAÄ, Stockholm.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Kv. Lokatten 5, Missionsg. 42**Ansvarig institution:** RAÄ-Uv**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:** 11.391-1691-77**Eget dnr:** 3343/77**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** X 6200740 Y1405320

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	Kv. Lokatten 5
Fornlämningstyp	Medeltida stadslager
Undersökningsår	1977
Typ av undersökning	Provundersökning
Dokumentationsmaterial	Ärendehandling, negativ, fotobok, fältplaner, stadskarta,
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Medeltid
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1977, Åhus, medeltidsstaden 52, 1984.	
Sammanställt av, namn och datum Margareta Ödmark 2005-03-09	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

INLEDNING

År 1977 utförde Riksantikvarieämbetet-Uv, en provundersökning i Kv. Lokatten i Åhus. Provundersökningen ägde rum med anledning av nybyggnation av en carport och ett förråd. Uppdragsgivare var Gösta Johansson, Åhus och grävningssledare var Björn Rosenberg. Undersökningen skedde under perioden 1977-05-24-05-27.

BAKGRUND

Till fasta fornlämningar vilka enligt lag (KML 2kap 1§) är skyddade räknas kulturlager i våra äldre städer. Om en fast fornlämning efter beslut av länsstyrelsen får tas bort, skall den undersökas.

METOD OCH RESULTAT

Ett schakt om 2 x 1 m upptogs, vari på ca 0,7-0,8 m djup under markytan framkom en längs med schaktet gående, smal "ås", bestående av ostört, mörkt, humöst material, vilken skilde två tydliga större nedgrävningar åt. Dessa sträckte sig båda ca 1,2 m ned från markytan, innehållande olika humösa och sandiga lager, delvis med karaktär av fyllning. Härunder följde ca 0,3 m mörkt humusblandat, sandigt material, ett äldsta marklager, ovanpå den sterila sanden, vilken alltså framkom på ett djup av ca 1,5 m under markytan. I nämnda äldsta marklager fanns två mindre nedgrävningar med sandblandat innehåll.

I schaktet påträffades keramikfragment av olika typer och ålder.

De båda stora nedgrävningarna är sannolikt eftermedeltida och det ostörda äldsta marklagret medeltida.

Handlingar förvaras hos ATA, Riksantikvarieämbetet.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Kv. Lyckan 10, RAÄ 23**Ansvarig institution:** RAÄ-Uv**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:** -**Eget dnr:** 413-4736-1998**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** X6200555 Y1405570

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	Kv. Lyckan 10
Fornlämningstyp	Medeltida stadslager
Undersökningsår	1978
Typ av undersökning	Delundersökning
Dokumentationsmaterial	Situationsplan, stadskarta, fältritningar, fyndförteckning, negativ
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Ja
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Medeltid-nyare tid
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1978, Åhus, Medeltidsstaden nr 52, 1984	
Sammanställt av, namn och datum Björn Rosenberg 2005-03-18	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

--

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Missionsgatan, RAÄ 23**Ansvarig institution:** RAÄ-Uv**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:** -**Eget dnr:** 413-4740-1998**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** X6200750 Y1405320

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	Missionsgatan
Fornlämningstyp	Medeltida stadslager
Undersökningsår	1976
Typ av undersökning	Delundersökning
Dokumentationsmaterial	Fältritningar, negativ, fotobeskrivning, slutredovisning
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Medeltid-Nyare tid
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1976, Åhus, medeltidsstaden nr 52, 1984	
Sammanställt av, namn och datum Margareta Ödmark 2005-03-17	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

INLEDNING

År 1976 utförde Riksantikvarieämbetet-UV en undersökning vid Missionsgatan i Åhus. Undersökningen ägde rum med anledning av planerad gatusänkning. Uppdragsgivare var Kristianstads kommun och grävningens ledare var Björn Rosenberg.

BAKGRUND

Till fasta fornlämningar vilka enligt lag (KML 2 kap 1§) är skyddade räknas kulturlager i våra äldre städer. Om en fast fornlämning efter beslut av länsstyrelsen får tas bort, skall den undersökas.

METOD OCH RESULTAT

Vid undersökningen togs två schakt upp.

Schakt 1.

En 3,5 m lång schaktprofil i rät vinkel mot den medeltida stadsmuren framtoogs på platsen för sekundär genombrytning, så att skärning erhöles genom muren, genom lagren under den samt genom lagren på dess insida. Under gatubeläggningen följde ett 1,2 m tjockt flygsandslager i olika skikt och färgnyanser. Mursulan var nedgrävd häri och bestod av större sten i övre delen, av ett flertal mindre i nedre delen. Under flygsanden följde ca 0,4 m gråbruna, sandiga kulturlager av vilka två säkra kunde urskiljas, det undre genombrutet av en djup nedgrävning rakt under den senare tillkomna muren.

Nedgrävningen berördes ej av huvudprofilen men av en mindre profil i rät vinkel mot denna. Ett ca 0,1 m tjockt brunsvart och sandigt lager torde vara en äldsta markyta ovanpå rostbrun sand, i sin tur följd av ljusgulvit, steril bottensand. Den mindre profilen stördes i sin övre del av en helt sentida nedgrävning.

Lagerbilden stämmer väl överens med de iakttagelser som gjordes år 1961 vid undersökning intill samma murparti men vid dess utsida, på platsen för ett sekundärt flankeringstorn. 1976 års profil lades så att den ungefär i rät linje utgör en fortsättning på 1961 års profil, ehuru tydligen med en viss parallellförskjutning. Efter sammanarbetning av de båda profilerna torde dock kunna erhållas en bild av hela lagerföljden i anslutning till muren.

En försiktig ytavbaning av de övre lagren innanför muröppningen med tanke på eventuella konstruktioner i anslutning till tornet, gav ej något resultat.

Schakt II.

En 1m bred profil visade lager ungefär som i schakt 1.

Ca 0,80-0,85 m ned från gatubeläggningen påträffades i ett endast delvis konstaterbart humöst lager omgivet av flygsand, ett benfragment troligen av knivskaft, med inristat streck-rutmönster och ett 70 mm långt genomborrat ben med hålet något förskjutet från mitten. I det övre av de två säkra kulturlagren under flygsanden påträffades tre hopfogbara fragment av rödgods med sparsam gulbrun glasyr, ev. handtaget på en sk. dropp-panna (eller sk fiskfat). I nedgrävningens nedre del i bottensanden påträffades bl a ett litet yngre svartgodsfragment. Som lösfynd påträffades en metallring (koppar?).

Samtliga lager torde vara medeltida. Muren anses tillkommen vid 1300-talets början och dess sula är nedgrävd i flygsandens övre del. Vid 1961 års undersökning konstaterades tre kulturlager varav de två övre daterades till tiden omkring 1300. Av dessa går endast det övre obrutet över nedgrävningen, vilket kunde iakttagas också 1976. Nedgrävningen tillhör alltså tiden före 1300. Under tidsperioden mellan det övre kulturlagret och murens tillkomst har alltså vid 1300-talets början avsatts ett kraftigt flygsandslager.

2007-07-20

Fynd: Rödgoods, svartgoods, benfragment samt metallring

Dokumentationshandlingar som förvaras i Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), RAÄ, Stockholm.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Missionsgatan**Ansvarig institution:** RAÄ-Uv**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:****Eget dnr:****Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** X 620053 Y140533

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	Missionsgatan
Fornlämningstyp	Medeltida stadslager
Undersökningsår	1977
Typ av undersökning	Schaktkontroll
Dokumentationsmaterial	Stadskarta, planer, kontaktkopior, negativ, fotolista
Materiallista bifogas	Nej
Fyndlista bifogas	Ja
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Medeltid och nyare tid
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1977, Åhus, medeltidsstaden nr 52, 1984.	
Sammanställt av, namn och datum Björn Wickman 2006-05-29	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Arkeologisk undersökning utmed Missionsgatan i Åhus, Skåne, år 1977.

Med anledning av VA-schaktning utmed Missionsgatan i Åhus genomfördes en arkeologisk undersökning under perioden 19 april till 18 maj 1977. Ansvarig för undersökningen var Björn Rosenberg, UV-Syd.

Då inget rapportmanus finns har följande text baserats på uppgifter i Arkeologi i Sverige 1977.

Schaktet löpte från S mot N, med 0-punkt vid korsningen med Köpmannagatan och slutade vid korsningen med Dragaregatan. Den totala lagertjockleken i (den södra) början av schaktet var ca 1,5 m. Överst framkom humösa, recenta lager. Därunder påträffades olika flygsandlager, tillsammans med en mäktighet av upp mot ca 1,0 m. Därunder följde orörd sand utan någon äldsta markyta.

Vid ca 8 m N uppträdde på ungefär halva lagerdjupet en mörk växthorisont, ett par cm tjock, vilken kunde följas svagt böljande till ca 40 m N, underlagrad av flygsand, till en början överlagrad av flygsand, men av sedan främst mer eller mindre sandiga lager.

Någon äldsta växthorisont ovanpå den orörda sanden fanns ej på sträckan till ca 40 m N, till vilken punkt den orörda nivån under de sista ca 10 m sakta stigit, medförande en total lagertjocklek om ca 1,15 m.

Denna lagertjocklek fortsatte, nu med ett i regel ca 0,2 m tjockt, nästan svart humöst lager, utgörande äldsta markytan ovanpå orörd sand, överlagrat av flygsand och sandiga lager till ca 90 m N. Här steg den orörda nivån så att den totala lagertjockleken vid 95 m N var endast ca 0,7 m. Vid 105 m N var den åter ca 1,15 m, med lagerbild likartad den tidigare. Vid ca 125 m N var lagertjockleken endast ca 0,6 m.

Vid ungefär 130 m N blev det understa mörka marklagret stört och försvann. Först framkom ett par stora tämligen grunda nedgrävningar, sedan en sammanhängande störning som kunde följas utmed resten av schaktsträckan till korsningen med Dragaregatan. Det äldsta mörka marklagret var försvunnet, totala lagertjockleken var här ca 1,60 m, bestående av mer eller mindre humusfärgade och sandiga lager, dock ej längre några flygsandlager.

Sammanfattning

De första två tredjedelarna av sträckan uppvisade en "naturlig" lagerbild; äldsta marklager, flygsandlager, sandiga humösa lager och en något böljande terräng, återstoden av sträckan uppvisade en omfattande störning, med främst humösfärgade lager, ingen äldsta markyta och en större total lagertjocklek än tidigare. Några tidigare gatubeläggningar påträffades ej, inte heller några byggnadslämningar.

Fyndmaterialet utgjordes av ett mindre antal keramikfragment, övervägande yngre rödgods, samt ett par järnföremål.

Datering:

Det äldsta marklagret, åtminstone en del flygsandlager och sandiga humösa lager dateras till medeltid, den omfattande störningen i schaktets N del är ev. medeltida. De övre lagren tolkas som eftermedeltida.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Rundelsgatan m.fl., RAÄ 23**Ansvarig institution:** RAÄ-Uv**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:** -**Eget dnr:** 413-4738-1998**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:**

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	Rundelsgatan, Skrågatan, Slottsgatan, Torsgatan
Fornlämningstyp	Medeltida stadslager
Undersökningsår	1978
Typ av undersökning	Schaktövervakning
Dokumentationsmaterial	Slutredovisning, stadskarta, fältritningar, negativ
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Medeltid-nyare tid
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1978, Åhus, Medeltidsstaden 52, 1984	
Sammanställt av, namn och datum Björn Wickman 2005-03-18	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Arkeologisk undersökning vid Rundelsgatan m.fl. i Åhus år 1978.

Texten baseras helt på information från Arkeologi i Sverige 1978 samt uppdragets slutredovisning. Övriga handlingar saknas förutom vissa planer samt några negativ.

Schaktningarna föranleddes av VA-arbeten. De utgjorde fortsättning på 1977 års VA-schaktningar i Köpmangatan m fl gator och omfattande totalt ca 355 m². Schaktets totala längd uppgick till närmare 400 m. Arbetena övervakades kontinuerligt. Endast i mycket begränsad utsträckning fanns skäl till dokumentation. Denna utgjordes främst av anteckningar, en 2 m lång profil dokumenterades vid Torsgatan. Undersökningen inleddes i korsningen Köpmangatan-Rundelsgatan. Under gatubeläggningen fanns ett påfört recent lager, ca 0,4-0,6 m tjockt. Lagret nådde ned till orörd sand. Längre in på Rundelsgatan var detta lager endast ca 0,2-0,3 m tjockt i ett övrigt stort område.

Först i närheten av korsningen Rundelsgatan-Skrågatan framkom ca 0,2 m tjock humös, ej störd sand ovanpå orörd sand., i den totalt ca 0,4-0,5 m tjocka lagerföljden. I själva korsningen syntes en viss tendens till ett mörkare äldsta markytelager. Vid schaktningarna i Skrågatan och Slottsgatan kunde ej äldre, ostörda lager iakttagas. I Torsgatan var den totala lagertjockleken ca 1,65 m, med tämligen sentida, delvis störda lager i övre delen, flygsand och sandiga humösa lager med en äldstra markhorisont underst i den undre delen. I schaktets västra del framkom en i steril sand nedgrävd härd med brända stenar. Andra härdar har tidigare påträffats i området.

Inga fynd tillvaratogs.

Handlingar förvaras hos ATA vid Riksantikvarieämbetet.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Snidaregatan stg 457, RAÄ 23**Ansvarig institution:** RAÄ-Uv**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:** -**Eget dnr:** 413-4737-1998**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:**

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	Snidaregatan, stg 457
Fornlämningstyp	Medeltida stadslager
Undersökningsår	1978
Typ av undersökning	Delundersökning
Dokumentationsmaterial	Kopia på slutredovisning
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterkarta bifogas	Ja
Datering	Nyare tid
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1978, Åhus, Medeltidsstaden 52, 1984	
Sammanställt av, namn och datum Björn Wickman 2005-03-22	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Arkeologisk delundersökning vid Snidaregatan i Åhus.

Handlingare saknas. Texten bygger helt på uppgifter i Arkeologi i Sverige 1978.

Undersökningen utfördes under perioden 28-29 mars samt 4 april 1978 och föranleddes av placering av transformatorstation.

Med anledning av att sedermera försvunna medeltida byggnadslämningar år 1930 påträffades i området, enl. uppgift på ifrågavarande plats eller in dess omedelbara närhet, övervakades den ca 2,5 x 2,5 m stora maskinurschaktningen för transformatorn.

Från markytan och ca 0,30-0,65 m ner fanns matjord och i sen tid påfört material, varefter ljust gulbrun steril sand vidtog. Övergången till steril sand var ej naturlig, orörd, utan på hela ytan störd, uppenbarligen i sen tid. Sterilt material har alltså dessförinnan nått en högre nivå.

Inga fynd tillvaratogs. I fyllningsjorden fanns endast material av recent karaktär.

Inga medeltida lämningar eller kulturlager kunde konstateras.

Handlingar förvaras hos ATA-Riksantikvarieämbetet.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Stavgatan, Snidaregatan m. fl.**Ansvarig institution:** RAÄ, Uv-syd**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:****Eget dnr:** 338/80**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** X 6200618 Y 1405856

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	Stavgatan,Snidaregatan, Köpmangatan, Ö. Vallgatan
Fornlämningstyp	Stadslager
Undersökningsår	1977
Typ av undersökning	Schaktkontroll
Dokumentationsmaterial	Materiallista, slutredovisning, div. ärendehandl., profilritningar, renskrivna fältanteckningar, negativ+fotobok, kartutdrag, gatukontorets kartor.
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej (under utarbetning av Regionmuseet Kristianstad)
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Medeltid
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1977, Åhus, medeltidsstaden 52, 1984	
Sammanställt av, namn och datum Björn Wickman 2005-11-22	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Arkeologiska undersökningar i Sk, Åhus, Stavgatan, Snidaregatan, Köpmangatan, Östra Vallgatan år 1977.

Följande text är helt baserad på uppgifter i Arkeologi i Sverige 1977.

På grund av VA-schaktning genomförde Uv-syd arkeologiska undersökningar i Åhus under perioden sept-dec 1977. Grävningssledare var Björn Rosenberg. Uppdragsgivare var Kristianstads kommun, Gatukontoret.

Totalt övervakades en längdsträckning av ca 800 m. Av dessa dokumenterades ca 85 m ur olika aspekter, varav ca 62 m utgjordes av profilritningar. Ca 9 m² undersöktes från olika djupt maskinneschaktade nivåer. Undersökningsområdet sträckte sig från strax väster om borgruinen fram till den medeltida stadens vedertaget östra begränsning. På drygt halva sträckan, längs Köpmannagatan, från Ö räknat, fanns endast en äldsta markyta, överlagrad av flygsand. Därefter uppträdde så småningom sandiga och fyndfattiga kulturlager, upp till ca 1 m tjocka, ställvis störda av nedgrävningar.

Vid korsningen Köpmannagatan-Snidaregatan framkom tre s.k. lerbottnar varav två undersöktes. Den äldre var nedgrävd i orört material, den yngre delvis grävd genom den äldre. De var till formen ovala, ca 1,8 x 1,0 m stora och ca 0,15-0,3 m djupa, med skålförmade bottnar. På ett par meters avstånd framkom två lergolv, det ena möjligen med sylstenar. Ca 20 m härifrån framkom den understa delen av en trätunna med en bottendiam. av ca 0,5 m. Denna kan ha ingått i en brunnskonstruktion som var nedgrävd till en nivå av 0,75 m.ö.h.

Ytterligare en brun påträffades i V vid korsningen Köpmannagatan-Östra Vallgatan. Denna var till formen kvadratisk, sidorna drygt 1 m långa och uppförd av liggande bokplankor, sammanhållna av utanför resta stolpar, nedgrävda till en nivå av 0,15 m.ö.h. I närheten till detta ett ev. lergolv.

Vid korsningen Östra Vallgatan-Varvgatan framkom vad som tolkades som kanten av en lertäkt, en trappstegsformig gräns mellan fyllnadsmassor och lera. Detta är den första kända lertäktens förekomst i Åhus.

Fynd

Materialet från kulturlagren utgjordes av keramikfragment av olika typer och ålder. I lerbottnarna påträffades ett fåtal fiskben och fiskfjäll. I de båda lergolven framkom en del keramikfragment av medeltida typ. I trätunnan/brunnen påträffades ett fåtal fiskben. Från den kvadratiske brunnens nedgrävnings-återfyllning kommer ett sannolikt medeltida keramikfragment.

Fynderna kommer att överföras från Björn Rosenberg till Regionmuseet i Kristianstad för uppordning och registrering under 2005-2006.

Datering

Kulturlagren dateras till medeltid och senare. Lerbottnarna samt de båda lergolven kan dateras till medeltid. Brunnarna kan troligen ges en medeltida datering. Lertäkten är av oviss ålder.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Telegrafan, stg 689 och 691**Ansvarig institution:** Uv-syd**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:****Eget dnr:****Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:**

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	Telegrafan, stg 689, 691
Fornlämningstyp	Stadslager
Undersökningsår	1977
Typ av undersökning	Ledningsschaktning för telekabel
Dokumentationsmaterial	Planer, stadskarta, fotonegativ
Materiallista bifogas	Nej
Fyndlista bifogas	Nej, under uppordning
Ekonomisk karta eller stads/kvarterkarta bifogas	Ja
Datering	Medeltid?
Resultaten har publicerats i: Åhus, Medeltidsstaden nr 52, RAÄ 1984.	
Sammanställt av, namn och datum Björn Wickman 2005-12-15	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Följande uppgifter är hämtade ur Stadsarkeologiskt register. Övriga handlingar saknas.

Undersökningen föranleddes av schaktning för telekabel.

Stg 689

Huvudschaktet togs upp på en markerad kulle eller åssträckning och dess slänt mot S, ca 100 m V om borgruinen. En 12,75 m lång schaktvägg mot Ö dokumenterades längs höjdpartiets ovasida, nedanför dess slänt, och längs en kort sträcka på plan mark där nedanför.

Markytan låg vid schaktets N ände vid ca + 4,45 m ö h. Ca 5 m mot S började slänten, vid nivån ca + 4,25 m ö h. På denna sträcka grävdes endast ned till ett djup av ca 1,50 m utan att orört material nåddes. Under ett ca 0,10 m tjockt matjordslager följde ett ca 0,60 m tjockt lager av humös sand, ljusare, grågul i övre delen, mörkare, humösare i nedre delen. Ett tunt lager gulbrun sand följde därpå, upphörande mot S, och under detta ett tunt lager något mörkare, humösare sand, likaså upphörande mot S.

Ett uppemot ca 0,25 m tjockt lager blandat material framkom härunder, med sand och humöst material. Därpå följde ett ca 1,10-0,15 m tjockt lager gulbeige grov sand, delvis innehållande små lerklumpar, allt mörkare mot S. Ett längst i N ca 0,20 m tjockt, sedan upp till ca 0,40 m tjockt och därefter mot S uttunnande lager gul och gulbrun grov sand med påfallande stort inslag av raseringsmaterial i form av murtegel- och kalkbruksstycken följde därpå, ca 1,10 m under markytan. Det underlagrades av de översta ca 0,1-0,15 m av ett ljust gråbrunt flygsandslager, fortsättande under schaktbotten.

Ungefär fr o m släntens början grävdes ned till "steril" orörd sand. Från släntens början vid ca + 4,25 m ö h sjönk markytan drygt 2 m på en sträcka av ca 6 m, ned till ca + 2,10 m ö h nedanför slänten. Det översta tjocka sandlagret utgjordes av flygsand. Några lager gråbrunt humöst sandigt material, delvis innehållande klumpar av grå lera., grågul-brunt grusigt material och rostbrunt grus följde så som fortsättning på humösa och mera rena sandlager längre norrut. Det grova sandlagret med raseringsrester tunnande här ut och upphörde. Flygsandlagret därunder var uppemot ca 0,35 m tjockt. Det följdes av ännu ett något mörkare flygsandslager, ca 0,15-0,20 m tjockt. De nämnda lagren löpte ut till släntens matjordslager, där de syntes ha blivit avkapade, ev. i samband med sentida markarbeten. Ett lager med varvat brunt humöst material och humös sand följde därpå. Lagret var ca 0,20 m tjockt och med tunna bruna humösa horisonter.

Underst kom ett ca 0,15 m tjockt gråbrunt humöspåverkat sandlager, tydligen ett äldsta marklager. Orörd fin sand framkom på en nivå av ca + 2,30 m ö h i N och ca + 2,15 i S. Först vid sistnämnda nivå, ca 5 m nedanför den nutida släntens krön, började den orörda nivån att sjunka. Efter en sträcka på ca 2 m planade den ut vid nivå ca + 0,90 m ö h. Det kan vara frågan om en äldre strandkant, nedanför vilken undre lager föreföll vattenavsatta.

Under matjord följde här ett ca 0,20 m tjockt lager gråbrunt humöst sandigt material och sedan ljust gråbrun sand av uppemot ca 0,15 m tjocklek ovanpå den orörda sanden. Längst ner fanns två ca 0,10 m tjocka lager, ev. vattenavsatt fin sand, överlagrade av ljusa humösa sandlager.

I schaktet N om fastighetens boningshus (norra schaktet) dokumenterades ett 1,40 m långt profilavsnitt mot V. Under ett ca 0,10 m tjockt vegetationslager följde gulgrå, svagt humöspåverkad sand av ca 0,75-0,80 m mäktighet. Underst påträffades ett taktegelfragment. Ett ca 0,15-0,25 m tjockt lager gulbrun sand framkom och därunder tre troliga växthorisonter, av vilka den undre följdes av gulbrun flammig sand med riklig järnutfällning, troligen sterilt material. Lagren uppvisade fall mot S.

Fynd; Keramik, murtegelfragment (medeltida typ)

2007-07-20

Stg 691

I schaktet nedanför markerad kulle eller åssträckning (södra schaktet), ca 100 m V om borgruinen dokumenterades mitt emot varandra en 2 m lång profil mot N och en 0,5 m lång profil mot S. Markytan låg vid N schaktväggen ca + 1,90 m ö h. Under matjordslagret kom ett ca 0,25 m tjockt gråbrunt humöst, något sandigt lager, och därunder ett uppemot 0,15 m tjockt mörkgrå-brunt humöst sandigt lager, ev. en växthorisont. Därpå följde gråbeige flygsand, ca 0,15 m tjockt med inslag av ljusgrå lera. Underst framkom ett ca 0,05 m tjockt lager, gråbrunt humöst, något sandigt, en äldsta markyta. Här påträffades små tegel-, murbruks- och träkolsstycken. Därunder vidtog orörd sand vid nivån + 1,15-1,20 m ö h.

Fynd; keramik, tegelfragment.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Åhus, Aoshus, Telegrafens stg 708**Ansvarig institution:** Uv-syd**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3E 0b**Lst:s dnr:****Eget dnr:****Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:**

Landskap	Sk
Socken/Stad	Åhus
Fornlämningsnummer	23
Fastighet/kvarter	Aoshus, Telegrafens stg 708
Fornlämningstyp	Stadslager
Undersökningsår	1977
Typ av undersökning	Schaktövervakning
Dokumentationsmaterial	Plan, fotonegativ, stadskarta
Materiallista bifogas	Nej
Fyndlista bifogas	Nej, under uppordning
Ekonomisk karta eller stads/kvarterkarta bifogas	Ja
Datering	Eftermedeltid, ev. raseringslager.
Resultaten har publicerats i: Åhus, Medeltidsstaden nr 52, RAÄ 1984.	
Sammanställt av, namn och datum Björn Wickman 2005-12-14	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Uppgifterna är hämtade ur Stadsarkeologiskt register. Övrig dokumentation saknas.

Undersökningen föranleddes av borttagandet av ett betongfundament vid krönet av den N om borgruinen belägna kullen som ev. kan hysa borgens ekonomibyggnader.

Undersökningsområdet begränsades till en 2,8 x 2,0 m stor yta som upptogs med maskin. Den västra schaktväggen dokumenterades.

Markytan låg vid schaktväggens N ände, praktiskt taget på kullens krön, vid en nivå av ca +8,71 m ö h, och vid dess S ände vid en nivå av ca + 7,90 m ö h. Vid N änden följde under den ca 0,15 m tjocka grässvålen ett knappt 0,10 m tjockt lager av gråbrunt humöst sandigt material och under detta ett ca 0,30 m tjockt lager av gråsvart humöst sandigt material av raseringskaraktär, med mycket träkol och sot samt tegel- och murbruksstycken. Därpå följde ett drygt 0,10 m tjockt gråbrunt humöst, sandigt lager, som mot S gick ihop med nyss nämnda lager.

Därpå följde ett ca 0,3 m tjockt flygsandlager som tunnade ut och uppvisade fall mot S. Därefter följde ett ca 0,10 m tjockt lager av mörkt gråbrunt blandat humöst och sandigt material, som övergick i en nedgrävning. Denna innehöll mycket tegel- och murbruksstycken och var av raseringskaraktär. Alla nu nämnda lager hade störts av en recent nedgrävning i schaktväggens mitt. Ett ca 0,30 m tjockt blandat lager av gråbrunt humöst material och gråbrun sand följde därunder, också detta med raseringsinslag i form av tegel-, murbruks- och träkolsstycken.

Därpå följde ett ca 0,30 m tjockt lager grå sand, därpå ett ca 0,10 m tjockt lager gulbrun sand och därunder ett ca 0,30 m tjockt lager grå sand. Dessa lager tunnade ut betydligt mot S men uppvisade fall mot N. Härunder följde ett i S ca 0,75 m tjockt och i N ca 0,25 m tjockt lager grågul-beige flygsand, med tunna horisonter brunsvart humöst material insprängda i S.

Schaktväggen framtoogs ned till en nivå ca + 6,5 m ö h. Vid båda ändarna grävdes dock ytterligare ca 0,30 m ned, i N till ca 2,50 m djup under markytan, varvid övre delen av ännu ett, mera gulaktigt flygsandslager framkom.

Några fasta byggnadslämningar framkom ej. Större eller mindre mängder tegel- och murbruksstycken fanns dock i alla lager utom i flygsandslagren.

Fynd; Keramik

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk. Balkåkra socken, Balkåkra 10:1**Ansvarig institution:** UV Syd**Ansvarig för undersökningen:** Sten Tesch**Ekonomiskt kartblad:** 1D 9d Balkåkra**Lst:s dnr:** -**Eget dnr:** 03908-1998**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** x 6148,25 y 1367,54

Landskap	Skåne
Socken/Stad	Balkåkra
Fornlämningsnummer	
Fastighet/kvarter	Balkåkra 10:1
Fornlämningstyp	Boplats
Undersökningsår	1973-1974
Typ av undersökning	Förundersökning
Dokumentationsmaterial	Fältritningar, foton, fynd, färdigt manus
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Ja
Ekonomisk karta eller stads/kvarterkarta bifogas	Ja
Datering	Tidig medeltid
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1974	
Sammanställt av, namn och datum Annika Jeppsson 2004-11-08	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Undersökningen genomfördes som en provundersökning efter en fosfatkartering. Vid fosfatkarteringen hade det påträffats en stenkonstruktion och ett kulturlager. Området ligger några kilometer nordväst om Ystad i det fornlämningsrika backlandskapet. Undersökningen genomfördes alldeles väster om Balkåkra medeltida bytomt. Under våren 1973 grävdes ca 140 kvadratmeterstora rutor för hand ner till steril botten inom undersökningsområdet. Dessa rutor dokumenterades i profil och i enstaka fall dokumenterades rutorna även i plan. Vintern och försommaren 1974 koncentrerades undersökningarna till de rutor som uppvisat konstruktioner eller kulturlager. Tre större ytor togs upp, som mätte 12x14 meter, 4x4 meter och 2,5x2 meter i storlek. Vidare gjordes två sökschakt, 36meter och 14 meter långa för att få sammanhängande profiler över kulturlager, terräng och konstruktioner.

Vid undersökningen påträffades en murkonstruktion som omgivet ett kärr, troligen en dödishåla. I anslutning till muren påträffades stora mängder av trärester samt lerklining. Nedanför muren fanns ett svartbrunt torvlager med rikligt med fynd som kan betraktas som avfall. Öster om muren, upp mot slänten, påträffades två kulturlager.

Fynden (150 fyndnummer plus 252 rutor med fynd utan fyndnummer)

Där påträffades rikligt med keramik av östersjötyp (AII), djurben, lerklining, järn och trärester.

Datering

Keramiken daterar boplatserna till 1000-talet, vilket motsvarar slutet av vikingatiden eller tidig medeltid.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk. Balkåkra sn, Balkåkra 3:3**Ansvarig institution:** UV Syd**Ansvarig för undersökningen:** Cajsa Lund**Ekonomiskt kartblad:** 1D 9d Balkåkra**Lst:s dnr:** -**Eget dnr:** -**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** x 6147,33 y 1367,44

Landskap	Skåne
Socken/Stad	Balkåkra
Fornlämningsnummer	
Fastighet/kvarter	Balkåkra 3:3
Fornlämningstyp	Kulturlager
Undersökningsår	1972-73
Typ av undersökning	Förundersökning
Dokumentationsmaterial	Saknas
Materiallista bifogas	Nej
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterkarta bifogas	Ja
Datering	Osäker datering
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1973	
Sammanställt av, namn och datum Annika Jeppsson 2004-12-09	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Enligt Arkeologi i Sverige 1973:

En serie provgropar, 1x1meter, grävdes och då framkom upp till 0,5 meter tjocka bruna och svarta lager samt en större nedgrävning. Enstaka fynd av flinta och bränd lera påträffades.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Glumslöv sn, Glumslövs kyrkogård**Ansvarig institution:** UV**Ansvarig för undersökningen:** Bengt Jacobsson**Ekonomiskt kartblad:** 3C1c**Lst:s dnr:** 11.391-2746-78**Eget dnr:** U 157/78, U 141/79**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** x 6205450 y 1312810

Landskap	Sk
Socken/Stad	Glumslöv sn
Fornlämningsnummer	Fornl 59
Fastighet/kvarter	Glumslövs kyrkogård
Fornlämningstyp	Medeltida kulturlager
Undersökningsår	1978-1979
Typ av undersökning	Provundersökning (år 1978) och delundersökning (år 1979)
Dokumentationsmaterial	Ärendehandling, fältritningar, negativ, kontaktkopior, fyndlista
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Ja
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Yngre järnålder - 1500-tal
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1978, RAÄ rapport 1981:2. Arkeologi i Sverige, RAÄ rapport 1983:2	
Sammanställt av, namn och datum Kerstin Forslund 2004-12-21	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Medeltida huslämningar från Sk, Glumslöv sn strax söder om Glumslövs kyrkogård.

UNDERSÖKNINGARNA 1978:

Mellan den 20/6 och den 30/6 1978 genomförde Riksantikvarieämbetets Uppdragsverksamhet en provundersökning på uppdrag av kyrkorådet i Glumslövs församling och Länsarbetsnämnden i Malmöhus län. Undersökningen föranleddes av en utvidgning av kyrkogården. Den aktuella exploateringsytan, en yta på 3500 m², låg söder om den dåvarande kyrkogården. Redan innan arkeologer kom till platsen hade man hunnit schakta bort ett upp till 0,8 m djupt kulturlager.

Provundersökningen, med ett provschakt på 12 m², visade att det fanns ett djupt kulturlager på området. På den avbanade ytan fanns ett raseringslager från ett lerklinat hus samt en syllstensrad med stenar som mätte mellan 0,14 och 0,18 m i diam. Under syllstensraden fanns en nedgrävning som var 0,4 m djup och 0,42 m bred i vilken man påträffade djurben. Dessutom framkom två golvhorisonter från äldre hus och under dessa fanns byggnadslager från kyrkan som enligt traditionen dateras till 1193. På ytan påträffades djurben och medeltida keramik. I schakt 1, närmast kyrkan fanns en bennål, ett runt bronsbleck och en keramikskärva som daterades till vikingatid. När 1978 års undersökningar var klara daterades ytan med sina anläggningar till vikingatid -1100-tal.

UNDERSÖKNINGARNA 1979:

Undersökningarna utökades år 1979 med en utvidgning av 1978 års provschakt samt ytterligare nio schakt. Uppdragsgivare var Länsarbetsnämnden i Malmöhus län och Kyrkorådet i Glumslövs församling. Delundersökningen pågick mellan 13/4 och 18/7 1979. Den totala ytan som undersöktes var 320 m².

Bebyggelselämningar som var yngre än från 1500-talet hade tyvärr redan försvunnit i de lager som hade schaktats bort. Dessutom hade man grävt flera ledningsschakt utan antikvarisk bevakning vilket bidrog till att den medeltida bebyggelsens konstruktioner hade förstörts.

I undersökningsområdets norra del påträffades resterna av en källare från 1500-1600-tal. I närheten av källaren fanns två huslämningar från 1200-1300-talet. Även två golvhorisonter påträffades. På den ena fanns en benkam. Huslämningarna utgjordes av syllstensrader orienterade i riktning Ö-V och rester av väggar som hade varit lerklinade. Husen anslöt till en stensatt väg (i schakt 5, 8 och 12) i vilken det låg nedgrävt ett ca 1x1 m stort skålgropsblock. På skålgropsblocket fanns 56 skålgropar med storlek mellan 0,025 och 0,06 m i diam. På vägen hittades tre hästskor. Vägen hade samma riktning som husgrunderna dvs riktning Ö-V och daterades till senmedeltid. Under huslämningarna framkom byggnadslagret från kyrkan samt gropar och rännor som verkade ha tillkommit under byggnationen av kyrkan. Kulturlagret på ytan varierade mellan 0,4 - 1,0 m i tjocklek.

Huvuddelen av anläggningarna låg koncentrerade i norra delen av undersökningsområdet i schakt 2 och schakt 6.

På området påträffades:

En brunn med fynd från 1600-1700-tal, bultlåsnyckel, taktegel, kakel och keramik.

A15 och A16 var rännor.

A5 - A14 och A17-A18 samt A20 var nedgrävningar i varierande storlek.

A19 var ett stolphål.

Dessutom fanns 14 pinnhål, troligen från pinnarna till en flätad vägg, mellan 0,05 och 0,45 m djupa i en ansamling strax Ö om ett lergolv med avsatt golvlager.

Anläggningarna från 1979 års grävningar daterades till 11-1500-tal.

I kulturlagren påträffades 2 medeltida mynt, varav ett mynt (F14) präglades ca 1130-1270 och det andra myntet (F129) präglades ca 1330-1339 (Magnus Eriksson). Vidare framkom 2 järnnycklar, dräkt detaljer i silver, knivar, hästskor, broddar, stigbyglar, nitar, kammar, sländtrissor, nålar, spelpjäser, medeltida keramik, lerklining, djurben och fiskben.

Dessutom påträffades två tveksamma mynt dels F 92 som skulle kunna vara ett medeltida mynt, dels F 156 som

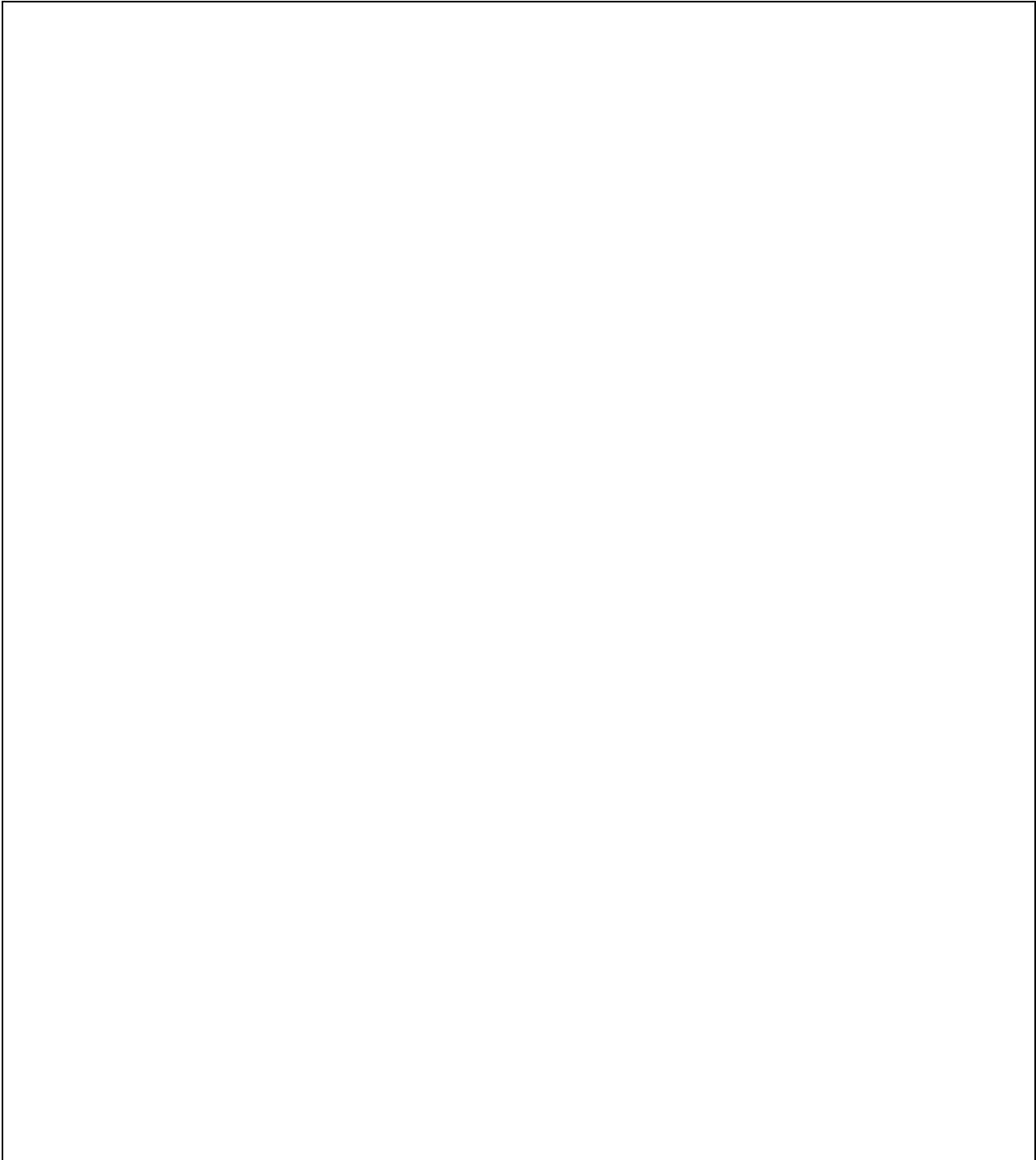
2007-07-20

skulle kunna vara ett hopvikt mynt men mer information går inte att få p.g.a. fragmentationsgraden.

Efter undersökningen placerades skålgropsstenen ut vid kyrkogården.

2007-07-20

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Gråmanstorp sn, Klippan Stg 1374**Ansvarig institution:** UV**Ansvarig för undersökningen:** Rolf Petré**Ekonomiskt kartblad:** 3 C5g**Lst:s dnr:****Eget dnr:****Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** x6228050 y1332225

Landskap	Sk
Socken/Stad	Gråmanstorp sn
Fornlämningsnummer	96:2
Fastighet/kvarter	Klippan, Stg 1374
Fornlämningstyp	Stensättning
Undersökningsår	1967
Typ av undersökning	Delundersökning
Dokumentationsmaterial	Förvaras på LUHM
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Stenålder
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1964-67	
Sammanställt av, namn och datum 2007-02-26 Kerstin Forslund	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Undersökning av större stensättning i ett grustag, i Sk, Gråmanstorp sn, Klippan stg 1374.

Undersökningen av en nedrasad stensättning genomfördes då man städade en gammal grustäkt. Under kanten på stensättningen påträffades ett lerkärl av en sen tidigneolitisk eller tidig mellanneolitisk typ. Det framkom ingen gravgömma.

Fynden förvaras på LUHM. För närvarande finns ingen fyndlista. Dokumentationen förvaras på LUHM.

Uppgifterna kommer ifrån "Arkeologi i Sverige" 1967.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Skåne, Hedeskoga sn, Lilla Tvären 1:3; 5:1**Ansvarig institution:** RAÄ UV Syd**Ansvarig för undersökningen:** Ingmar Billberg**Ekonomiskt kartblad:** 1D 9e**Lst:s dnr:** 11.391-5745-76**Eget dnr:** 5962/76**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** x6146941 y1372488

Landskap	Skåne
Socken/Stad	Hedeskoga
Fornlämningsnummer	38; 5
Fastighet/kvarter	Lilla Tvären 1:3; 5:1
Fornlämningstyp	Boplats
Undersökningsår	1976
Typ av undersökning	För- och slutundersökning
Dokumentationsmaterial	Saknas
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Stenålder, förhistoria ospec.; medeltid/nyare tid (1100-1600-tal)
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1976. Riksantikvarieämbetet, Stockholm. Billberg, I. 1989. Inland - Kustland. Bebyggelse och resursutnyttjande för två medeltida byar inom Ystadsområdet. I: Andersson, H. & Anglert, M. (red.) By , huvudgård och kyrka. Studier i Ystadsområdets medeltid, s. 15-48. Stockholm.	

2007-07-20

Sammanställt av, namn och datum

Janis Runcis

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

En arkeologisk för- och slutundersökning genomfördes året 1976 av en fornlämning på fastigheten Lilla Tvären 1:3 i Hedeskoga socken, Skåne. Fornlämningen befinner sig strax nordväst om Ystad på den skånska sydkusten. Den är efter undersökningarna definierad som en boplats, RAÄ 38, utan synliga anläggningar ovan mark, belägen invid och delvis på en igenväxt mosse. Området var ämnat att exploateras för försvarsändamål. För- och slutundersökningen som omfattade två schaktytor, visade på kultur- eller utkastlager med stråk av bränd lera och sotfärgade partier, synliga i lagerbilden. Fynden bestod av keramikskärvor, djurben, lerklining med pinnintryck samt sot och kol. I den del av lämningen som befann sig i mossens norra del påträffades ett keramikkärl i vad som tolkades som en stenpackning i anslutning till en större sten. Kärlet, kraftigt demolerat, daterades till stenålder. Arten av samband mellan kärlet och packningen gick inte att utläsa men troligen är packningen av senare datum eftersom det hittades enstaka skärvor rödgods i fyllningen mellan stenarna.

Ett par hundra meter väster om RAÄ 38 befinner sig Lilla Tvärens medeltida bytomt, RAÄ 5 (Hedeskoga). Enligt dess ungefärliga begränsningsområde utifrån 1700-talets bebyggelse var den ca 200x150 meter stor. Äldsta skriftliga belägget är från 1347 i samband med markförsäljning. Vissa uppgifter tyder på att byn skulle kunna ha rymt en huvudgård. Under senmedeltid är byn helt i adlig ägo. År 1552 nämns att byn har en kyrka och en prästgård. Kyrkan revs troligen under reformationen. I samband med enskiftet flyttades byns fyra gårdar ut och marken lades under Bjersjöholms gods och Källesjö gård. Provgrävningar genomfördes av Lunds Universitets Historiska Museum åren 1971–1972 varvid kunde konstateras att den första bebyggelsen på platsen härrörde från 1000–1100-talen. Byns utsträckning kunde dock inte fastställas. I samband med schaktningar för en VA-ledning år 1976 påträffades så fornlämningar ungefär 30 meter söder om den gamla byns förmodade avgränsning och RAÄ UV Syd fick i uppdrag att undersöka dessa. En förundersökning inledde projektet och då framkom huslämningar och kulturlager med sannolik datering till 1200-1300-talen. Vid fortsatt undersökning dokumenterades kulturlager inom hela den undersökta ytan och där fanns också spår av en stolphusbyggnad som senare ersatts av ett hus, ca 6x9 meter stort och vilande på en syllstensgrund. I husets centrala del hade funnits en ugn och i lerlagret framför denna hittades ett mynt från Erik Menveds tid. Myntet och keramikfynden i och i anslutning till huset, äldre svartgods typ A II och västeuropeiskt svartgods samt äldre rödgods, bör datera denna byggnadsfas till slutet av 1200-tal/början av 1300-tal. Även en del benföremål ingick i fyndmaterialet som t.ex enkel- och dubbelkammar.en islägg, benflöjt och bensnurra. Huset byggs senare till och den totala längden blir då ca 20 meter. Tillbyggnaden omfattar också en källare med stensatt golv samt ytterligare ett par ugnar. Dessa tidiga byggnadsrester överlagrades av anläggningar och kulturlager från 1400-1600-talen. En närmare beskrivning av undersökningsresultatet är publicerat av I. Billberg i skriften By, huvudgård och kyrka (red. Andersson & Anglert 1989).

Kommentar: All form av dokumentationsmaterial saknas. Fynden finns troligen på Lunds Universitets Historiska Museum (LUHM). Undersökningsresultaten, främst från RAÄ 38, kunde annars med fördel relateras till senare och mer väldokumenterade utgrävningar som gjorts im det omedelbara närområdet från slutet av 1980-talet och fram till efter år 2000. Dokumentationsmaterialet bör snarast krävas in av den ansvarige undersökningsledaren.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Skåne, Helsingborgs stad, Ättekulla**Ansvarig institution:** RAÄ UV**Ansvarig för undersökningen:** Rolf Petré**Ekonomiskt kartblad:** 3C 2c**Lst:s dnr:** –**Eget dnr:** –**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** x6213 y1310

Landskap	Skåne
Socken/Stad	Helsingborgs stad
Fornlämningsnummer	103, 151, 152, 153, 154, 155, 156
Fastighet/kvarter	Ättekulla
Fornlämningstyp	Gravar
Undersökningsår	1967–1968
Typ av undersökning	Slutundersökning
Dokumentationsmaterial	Fotonegativ (resterande dokumentationsmaterial finns hos Rolf Petré)
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Bronsålder
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1967 och 1968, Riksantikvarieämbetet, Stockholm. Persson, H. 1978. 8 gravhögar vid Ättekulla, Raus sn, Skåne. C-uppsats. Arkeologiska institutionen, Lunds Universitet.	
Sammanställt av, namn och datum Janis Runcis	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Under åren 1967-1968 utfördes arkeologiska undersökningar inom ett gravområde från bronsålder i Ättekulla, Helsingborgs stad. Området var planerat att bebyggas med industrifastigheter. Utmed hela Öresundskusten återfinns talrika gravmiljöer från bronsålder där gravhögar sätter sin prägel på det kuperade landskapet. Ofta befinner de sig i krönlägen på höjder exponerade mot andra monumentgrupperingar eller ut mot havet. Ättekullaområdet hör till en av de högtätaste bygderna där också de riktiga storhögar dominerar bilden. Även ett större flatmarksgravfält från den yngre bronsåldern finns i närområdet, undersökt under 1900-talets början. Flera gravhögar i Helsingborgstrakten har varit föremål för arkeologiska insatser. Ofta har det visat sig att de förutom primärgravarna som oftast består av skelettgravar i stenkistor också rymmer talrika urnegravar från en senare period av bronsåldern då brandgravskicket så gott som uteslutande kom att praktiseras.

Vid föreliggande tillfälle kom en intakt samt sex överplöjda, starkt skadade gravhögar att undersökas. Den välbevarade högen, "Klåhög" (RAÄ 103) mätte ca 25 m im diameter och var ca 4 m hög. Den var uppbyggd av tre till fyra skikt av grästorv och innehöll kärnrösen samt tre kantkedjor. I högens mitt påträffades tre skelettgravar med spår av ekkistor där en av dem innehöll en bronsdolken i slida. Dolken kunde dateras till period III. Ett fåtal sekundärgravar med kremationer i lerkärl återfanns också på skilda ställen i högen. De sex överplöjda gravarna lämnade inga upplysningar om eventuella konstruktionsdetaljer eller gravskick. Endast en mindre mängd keramik påträffades. Även här kan man förmoda att gravhögen nyttjats under en större del av bronsåldern än vad själva gravformen anger.

Kommentar: Det är för närvarande ogörligt att lämna ett utlåtande om materialets forskningspotential eftersom utgrävaren, Rolf Petré, inte har lämnat ifrån sig dokumentationsmaterialet utan säger sig arbeta på det för närvarande; ett helt oacceptabelt förhållande som snarast bör åtgärdas. Fynd och benmaterial ska dock enligt uppgift finnas på Lunds Universitets Historiska Museum (LUHM).

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Ivetofta sn, Brogården
Ansvarig institution: UV
Ansvarig för undersökningen: Rolf Petré
Ekonomiskt kartblad: 3E 3d

Lst:s dnr:**Eget dnr:****Fynd:** Ja Nej

Lägeskoordinater: Några exakta koordinater finns ej: i V x6217644 y1417206, Ö x6217661 y1417570, N x6217797 y1417467, S x6217569 y1417411

Landskap	Sk
Socken/Stad	Ivetofta sn
Fornlämningsnummer	RAÄ 16
Fastighet/kvarter	Brogården
Fornlämningstyp	Boplats
Undersökningsår	1968
Typ av undersökning	Delundersökning
Dokumentationsmaterial	Förvaras på LUHM
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Bronsålder

Resultaten har publicerats i:

Information om de äldre undersökningarna finns i "Skånes hembygdsförbunds årsbok 1959" sid 47, En bronsåldersby i Bromölla, Ale 1963:3 s. 44, Ale 1969:2, Arkeologi i Sverige 1968

2007-07-20

Sammanställt av, namn och datum

2007-02-26 Kerstin Forslund

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

En bronsåldersboplats vid Brogården, Ivetofta sn. i Skåne.

Bakgrund.

Undersökningarna 1958.

I dec 1958 skulle kommunen bygga vattenverk och ålderdomshem i Bromölla. Byggnaderna skulle placeras i ett område som låg öster om Tians väg och var genomkorsat av Edenrydsvägen. Vid schaktningen inför byggnationen påträffades fynd vilket anmäldes till kommunen, som i sin tur anmälde detta till landsantikvarien. Beslut togs om att en arkeologisk undersökning borde utföras på platsen. Lunds Universitets Historiska museum, LUHM, engagerades i undersökningen. Undersökningsområdet kom att omfatta 220 meter i nord-sydlig riktning och en bredd på 60-70 meter.

År 1958 pågick undersökningen under 4 månader.

Bronsåldersbosättningen låg på utkanten av en platå som bestod av grus och sand. Nedanför denna utbreddes sig en lerslätt ned mot Ivösjön. Bosättningen låg ca 200 m ifrån sjön. I norra delen av området låg ett gravfält. Området var skadat och omört p g a plöjning . Tre stycken urnegravar påträffades intakta. I urnorna fanns brända ben och ett litet föremål av brons, i två av urnorna fanns rakknivar och i den tredje en bronsten. Förutom dessa tre gravar påträffades även två låga stenrösen På området påträffades dessutom ett tiotal gropar med brända ben och sot. Det fanns även en del stolphål.

Vid avbaningen för vattenverket påträffades ett kulturlager . Kulturlagret var mellan 0,5 m och 1,0 m tjockt. Det var mörkfärgat och innehöll keramik, flinta och bronsbitar. Under kulturlagret framkom ca 420 anläggningar av boplatskaraktär dvs. ett antal hyddbottnar, (runda, oregelbundna, rektangulära), stolphål, härdar,avfallsgropar, brännugnar för keramik samt verkstadsplatser för bronsgjutning . Fynd av bl.a. lerklining.

Utifrån fynden kunde aktiviteterna på platsen dateras till bronsålderns 5:e och 6:e period.

Undersökningarna 1963.

Tre skärvestenshögar undersöktes under ledning av Rolf Petré och Lunds Universitets Historiska museum. Högarna var 8-10 m i diameter och ca 1 m höga. De låg i boplatsens östra del där det fanns totalt 12 st liknande högar. De var uppbyggda av sten och grus som var täckta av en mantel av skärvesten. I manteln påträffades fynd såsom krukskärvor, flinstycken, brända ben och hästtänder.

I en av högarna fanns en härd i centrum. I mitten på den andra högen framkom en sotfläck. Den tredje högen kunde inte totalundersökas men man kunde konstatera att den var delvis av en annan karaktär. Runtom denna hög framkom en flat stenläggning som låg 20 m ut från högen. I stenläggningen fanns gropar med sot och skörbrända stenar, keramik, fragment av formar för bronsgjutning , brända ben och hästtänder.

Undersökningarna 1968.

Undersökningen föranleddes av att Bromölla ålderdomshem skulle bygga ut. Undersökningarna utfördes av Riksantikvarieämbetets uppdragsverksamhet och LUHM under ledning av Rolf Petré.

Det undersökta området var flackt och utgjordes till största delen av moränmark.

Området som var aktuellt för säsongens undersökningar var omört och påverkat genom plöjning. Under ploglagret påträffades ett orört kulturlager som var ca 0,1 m djupt som undersöktes.

Vid undersökningen påträffades ett 20-tal härd- och smältgropar samt rester av en byggnad.

Dessutom påträffades stora mängder bränd lera och keramik däribland en större mängd degel-och gjutformsfragment. Man genomförde även en undersökning av sädesintryck på keramikmaterialet och fann då bl a avtryck av hirs. Detta var första gången man påträffade avtryck av hirs i Sverige.

Boplatsen daterades till bronsålder.

Fynden förvaras på LUHM. För närvarande finns ingen fyndlista. Dokumentationsmaterialet förvaras på LUHM.

Uppgifterna kommer ifrån "Arkeologi i Sverige" 1968.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Skåne, Jonstorps sn, Stora Görslöv 19:80 m.fl.**Lst:s dnr:** –**Ansvarig institution:** RAÄ UV Syd**Eget dnr:** 8380/74**Ansvarig för undersökningen:** Anders Wihlborg**Fynd:** Ja Nej **Ekonomiskt kartblad:** 3C 7b**Lägeskoordinater:** x6236 y1305

Landskap	Skåne
Socken/Stad	Jonstorps sn
Fornlämningsnummer	invid RAÄ 8
Fastighet/kvarter	Stora Görslöv 19:80 m.fl.
Fornlämningstyp	Boplats
Undersökningsår	1974
Typ av undersökning	Förundersökning
Dokumentationsmaterial	Saknas
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Odaterad
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1974. Riksantikvarieämbetet, Stockholm. se också: Lidén, O. 1938. Sydsvensk Stenålder. Strandboplatserna i Jonstorp. I. Lund. Lidén, O. 1940. Sydsvensk Stenålder. Strandboplatserna i Jonstorp. II. Lund.	

2007-07-20

Sammanställt av, namn och datum

Janis Runcis

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Året 1974 planerades en utbyggnad av ett villaområde i Jonstors socken inom fastigheterna Stora Görslöv 19:80 m.fl. på Kullahalvön i nordvästra delen av Skåne. Då området befinner sig i omedelbar närhet av en känd och tidigare undersökt fast fornlämning, RAÄ 8, utfördes en arkeologisk undersökning innan exploateringen påbörjades. Från fornlämningen, ett grav- och boplatsoområde från sen mellan- och yngre stenålder, härrör också en omfattande gårdssamling (RAÄ 28) med föremål från både äldre och yngre stenålder, bl.a. kärnyxor, trindyxa, skrapor, borrar, cylindriska spånkärnor, tångepilspets och tvärpilar. Ett hundratals meter norr om exploateringsområdet ligger en fyndplats för en mellan-/senneolitisk föremålsdeposition som innehåller en så kallad matkniv i flinta, en spjutspets, en flintdolk, två spånknivar och ett stycke bärnsten. Fyndkombinationen och lokaliseringen antyder ett rituellt sammanhang.

Det framgår således att det framförallt är fångstkulturerna från stenåldern, såväl den äldre som den yngre delen, som är starkt representerade i närområdet. Jonstorp hör annars inte till de mer fornlämningstäta socknarna i denna del av Skåne. Fornminnesregistret upptar ett åttiotal poster varav de flesta är stenålderslokaler från perioden senmesolitikum fram till neolitikums slut. Bilden är huvudsakligen resultatet av de omfattande ytinventeringar och fyndsamlningar av litiskt material som utfördes av Oscar Lidén under början av 1900-talet, sedermera utmynnande i två publikationer om stenåldersboplatserna i Jonstorp (Lidén 1938; 1940). Utifrån sina material och observationer drog han slutsatsen att fångstkulturerna, Ertebölle- och den gropkeramiska, dominerade under hela stenåldern och att jordbrukskulturerna aldrig fick riktigt fotfäste i denna miljö, som erbjöd rika marina utkomster. I nuvarande kunskapsläge stöds idén i det stora hela men senare undersökningar har bidragit till att kraftigt nyansera bilden. Detta sammantaget ger Kullahalvöns stenålder en särprägel gentemot andra liknande och tidsnära miljöer i övriga delar av Sverige där näringsökonomier och lokalisering signalerar en tydligare polarisering mellan folkgrupper och med den materiella kulturen som retoriskt medium.

Undersökningsplatsen befinner sig strax norr om Görslövsån och ca en kilometer från kusten i öster mot Skälderviken. Under stenåldern, då havsnivån var högre, var Görslövsån ett smalt sund med vikar och laguner på ömse sidor. Utmed norra sidan av det tidigare sundet och Skäldervikens kust på den dåtida strandvallen ligger stenålderslokalerna tätt enligt Lidéns iakttagelser. Den största av dessa agglomerationer, RAÄ 8 enligt fornminnesregistrets numrering, kom att undersökas av Uv Syd under åren 1970–1972 och resulterade i ett rikligt material med boplatsslämningar och föremål där främst keramiken formmässigt och med sin mellan- och yngre stenålder karaktäristiska men ändå egenartade ornering utmärkte sig. Särpräglade kärlyper och orneringar är synnerligen informationsgivande beträffande frågor om arten av de kulturhistoriska relationerna under yngre stenåldern. Detta material är för närvarande under bearbetning av grävledaren Anders Wihlborg, numera på länsstyrelsen i Skåne län, i samarbete med Kristina Jennbert från Arkeologiska institutionen vid Lunds Universitet. Den nu aktuella ytan utgör en direkt fortsättning av den villabebyggelse som föranledde de tidigare insatserna och förundersökningen syftade främst till att avgränsa den tidigare undersökta boplatserna mot norr. Resultatet, ett fåtal hårdbottnar utan några fynd, bekräftade den avgränsning som konstaterats av fornminnesinventeringen och med stöd i tidigare undersökningsresultat. Vad hårdresterna representerar är oklart men kan förmodas utgöra spår av de perifera aktiviteterna inom boplatsoområdet.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Arkeologisk slutundersökning**Ansvarig institution:** Riksantikvarieämbetet UV Syd, Lund**Ansvarig för undersökningen:** Anders Wihlborg**Ekonomiskt kartblad:** 3C 7b Farhult**Lst:s dnr:** finns ej (före 1976)**RAÄ dnr:** F ad 5507/69, ad 1385/70, F 108/71, F 1719/71, F 3411/71, F 4577/71, F 2258/72,**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** x6236,778 y1305,712

Landskap	Skåne
Socken/Stad	Jonstorps socken
Fornlämningsnummer	Jonstorp 8
Fastighet/kvarter	Stora Görslöv 19:91 & 19:92 (M3), 19:94 & 19:95 (M2) och 19:120 (M4)
Fornlämningstyp	Stenåldersboplats (kulturlager)
Undersökningsår	1970-1972
Typ av undersökning	Arkeologisk slutundersökning
Dokumentationsmaterial	Renritningar, foton
Materiallista bifogas	bifogas
Fyndlista bifogas	nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	utdrag bifogas
Datering	mellanneolitikum
Resultaten har publicerats i:	
Sammanställt av, namn och datum Anders Wihlborg, 2005-10-03	

2007-07-20

Oscar Lidéns groppkeramiska boplatser i nordvästra Skåne

Jonstorp M2, M3 och M4

Inledning

Riksantikvarieämbetet, byrån för arkeologiska undersökningar, UV Syd utförde i maj 1970, i juni-augusti 1971, i maj 1972 och i oktober 1972 arkeologiska undersökningar på fastigheterna Stora Görslöv 19:91, 19:92, 19:94, 19:95 och 19:120. Undersökningarna berörde fornlämning nr 8 i Jonstorps socken. Den består av ett flertal under mark dolda lämningar från den yngre stenåldern.

De arkeologiska undersökningarna föranleddes av att fastigheterna skulle bebyggas med villor. Arbetena bekostades av Riksantikvarieämbetets Fornminnesavdelning, Höganäs kommun, Ulla Mark i Viken och AB Hultsfredshus i Hultsfred.

Lägesangivelse

Undersökningsområdet är markerat med en stjärna på ett avdrag av den ekonomiska kartan, 3C 7b Farhult.

Bakgrund

Oscar Lidén, som var lärare, började under 1910-talet att utforska Jonstorps sockens stenåldersbebyggelse. Dessförinnan var endast några gravhögar från bronsåldern kända inom socknen. Under några år vandrade han systematiskt över åkrarna och letade efter fyndplatser. Han lokaliserade ett flertal boplatser från Erteböllekulturen (S, RB, RÄ, K, T, Å, O) och från den groppkeramiska kulturen (G, H, M, M2, M3, M4, RÄ).

Oscar Lidén hävdade att de groppkeramiska boplatserna M-M2-M3, som var belägna i Litorinahavets Görslövsvik, avlöste varandra tidsmässigt. Det pekade fyndmaterialet på bl.a. spånpilarna, Boplatserna M4 var han dock lite osäker på. Troligen var den en del av M3. De arkeologiska undersökningarna 1970-72 berörde Lidéns groppkeramiska boplatser M2, M3 och M4 (schaktplan M2-M4 ritning 1).

Vid det Nordiska arkeologmötet i Köpenhamn 1919 presenterade han sina resultat. Bland de närvarande fanns bl.a. professorerna Montelius, Almgren, Rydbeck, Brögger och Shetelig (Lidén 1938). De omfattande fyndmaterialen, men även Lidéns teorier väckte stor uppmärksamhet. Han lanserade parallellteorin som gick ut på att Erteböllekulturen funnits en bit in i den yngre stenåldern och sedan ersatts av den groppkeramiska kulturen. Dessa båda kulturer ansåg han ha funnits parallellt med den s.k. megalitkulturen (Lidén 1948).

Flertalet av de av Oscar Lidén påvisade Ertebölleboplatserna ligger mellan 7-11 meter över havet. Två av dem, boplatserna Å och O ligger emellertid lägre mellan 4,5-7,5 meter över havet. Under den äldre stenålderns senare del höjer sig havet. Det sker en transgression. De groppkeramiska boplatserna är från ett skede då havet sjunkit undan. De ligger ca 5,5-7 meter över havet.

2007-07-20

Topografi och fornlämningsmiljö

Undersökningsområdet är beläget i södra delen av Jonstorps samhälle. En dryg kilometer åt öster ligger Skäldervikens strand och ca 200 meter åt söder slingrar sig Görslövsån. Området var ljunghed en bit in på 1900-talet. Det var i samband med att marken lades under plojen under som Oscar Lidén gjorde sina upptäckter och samlade in sina fyndmaterial.

Boplatsämningarna låg på en under Litorinatid avsatt strandvall av sand, ca 6 meter över havet. De utgjordes huvudsakligen av halvmeter tjocka fyndförande kulturlager. Några härdar och gropar samt tre osäkra gravar dokumenterades också. Kulturlagren och övriga anläggningar låg under ett ca 3 dm tjockt ploglager som grävdes bort utan att undersökas (bortprioriterades). Det tillvaratagna fyndmaterialet var mycket omfattande.

M2, M3 och M4 har ursprungligen legat i direkt anslutning till den dåtida strandkanten.

Den arkeologiska undersökningen av M2 i maj 1970

Undersökningen föranleddes av att fastigheterna 19:94 och 19:95 skulle bebyggas. En provundersökning av området hade utförts 1967 och omfattande kulturlager hade påvisats. I september 1968 utförde Lunds Universitets Historiska Museum en seminariegrävning för årets 1-betygs-studenter på platsen. Då undersöktes totalt ca 35 kvadratmeter. Femton av dessa finns redovisade i en 3-betygsuppsats av Peder Melander. Den ventilerades i april 1970 på seminariet i Lund.

I maj 1970 undersöktes drygt hundra kvadratmeter av det fyndförande kulturlagret (schaktplan M2 ritning 2). Merparten av de undersökta rutorna var 2 x 2 meter stora. De undersöktes för hand. Kulturlagret, som var ca 0,5 meter tjockt, bestod av mörkbruna och svarta fyndförande sandlager. Kulturlagret var i den östra delen bitvis överlagrat av steril sand (marint avlagrad). Kulturlagret delades in i två nivåmässigt skilda lager SL 2 och L2. Det senare tidvis, av praktiska skäl, benämnt L5. Fyra profiler dokumenterades, A-A1, B-B1, C-C1 och D-D1 (profil M2 ritning 3-6). Endast tre anläggningar kunde påvisas. Två av dessa var härdar (A1 och A2) medan den tredje (A3), som var en ränna, sannolikt var resterna av ett sentida markingrepp. Den ena härden (A1) påträffades en bit ner i kulturlagret medan den andra (A2) var grävd ner i kulturlagret. Ett stort fyndmaterial togs tillvara vid undersökningen. Det utgjordes huvudsakligen av keramik och flinta. Kol- och benmaterialet var ytterst begränsat.

Två C14-dateringar är gjorda på M2's kulturlager. Det ena St 4580 gav 2230 ± 105 b.c. och det andra St 4581 gav 2170 ± 175 b.c. Båda värdena är okalibrerade.

De arkeologiska undersökningarna av M3 och M4 i juni – augusti 1971, i maj 1972 och i oktober 1972

Undersökningarna berörde huvudsakligen fastigheten 19:92 (M3). Mindre schakt grävdes också på fastigheten 19:120 (M4). Anledningen till utgrävningarna var att tomterna skulle bebyggas med villor. På M3 och M4 maskinsållades sammanlagt ca 275 kvadratmeter av det bitvis drygt halvmeter tjocka kulturlagret (schaktplan M3 ritning 1 och schaktplan M4 ritning 1). Merparten av de undersökta rutorna var 2 x 2 meter stora. Kulturlagret bestod av mörkbruna, gråbruna och svarta fyndförande sandlager. Det svarta lagret låg underst. Det bestod bitvis i den östra delen endast av svarta horisonter som var överlagrade av steril sand (marint avlagrad). Även det övre mörkbruna sandlagret var till vissa delar överlagrat av steril sand. Detta framgår av de åtta dokumenterade profilerna A-A1, B-B1, C-C1, D-D1 och E-E1 på M3 (profil M3 ritning 2-6) samt F-F1, G-G1 och H-H1 på M4 (profil M4 ritning 2-3).

2007-07-20

Fyra anläggningar undersöktes och dokumenterades. Tre av dessa, A1-A3 på M3, utgjordes av mindre halvcirkelformade stenkretsar, vilka tolkades vara i kulturlagret nergrävda gravar. Tolkningen får dock anses vara osäker eftersom endast svaga skelettfärgningar och fragmentariska människotänder kunde iakttas. Den fjärde anläggningen utgjordes av en grop, A1, på M4.

Det tillvaratagna fyndmaterialet, som var oerhört omfattande, bestod huvudsakligen av keramik och flinta. Vid tillvaratagandet av fynden delades kulturlagret bitvis in i en övre och i en undre del. Detta för att eventuellt kunna urskilja tidsmässiga skillnader i fyndmaterialets sammansättning

Två C14-dateringar är gjorda på M3's kulturlager. Det ena Lu 2592 gav 2170 ± 60 b.c. och det andra Lu 2593 gav 2180 ± 70 b.c. En fosfatkartering är också gjord på M3. Den visar att förhöjda fosfater finns inom stora delar av det undersökta området.

Stora delar av fyndmaterialet är genomgången och registrerat av Anne Carlie vid Arkeologiska institutionen i Lund. Vissa av hennes reflektioner kring materialet finns redovisade i en uppsats kallad "Om gropkeramisk kultur i Skåne, speciellt Jonstorp" (Adamsen & Ebbesen, 1986).

Administrativa och tekniska uppgifter

Arkeologisk personal: Lars Larsson, Jörgen Petersson, Ebbe Westergren, Anders Wihlborg, Bozena Wyszomirska och Marek Wyszomirski

Ritningar: översiktlig schaktplan i skala 1:1000, schaktplaner i skala 1:100 och profiler i skala 1:20

Foto: snedfoton i kontaktkopia, Unr 861:1-22

Uppdragsgivare: Riksantikvarieämbetets Fornminnesavdelning (M2, M3 och M4), Höganäs kommun (M3), Ulla Mark i Viken (M3) och AB Hultfredshus (M3).

Fyndmateriet förvaras på LUHM under LUHMnr 30396

Dokumentationsmaterialet förvaras på ATA

Litteratur

Burenhult Göran, 1991 Arkeologi i Sverige 1. Fångstfolk och herdar

Adamsen Christian & Ebbesen Klaus (red), 1986 Stridsøksetid i Sydsandinavien,

Lidén Oskar, 1938 Sydsvensk stenålder belyst av fynden på boplatserna i Jonstorp. I

Lidén Oskar, 1940 Sydsvensk stenålder belyst av fynden på boplatserna i Jonstorp. II

Lidén Oskar, 1948

Malmer Mats, 1969 Gropkeramik-boplatserna i Jonstorp RÄ.

2007-07-20

Kulturlager- och anläggningsbeskrivningar (M 2)

MATJORDSLAGRET, ca 0,25 m tjockt

Grå myllblandad sand med inslag av flygsand. Hade tidigare legat under plogen, varför lagret bortschaktades utan att fynden tillvaratogs.

S L 2, ca 0,12 m tjockt Belägenhet: ruta x4 y24,5 och x5,5 y22,5

Ett svart fyndförande sandlager, vilket bara fanns på ett begränsat område .

L 2, ca 0,25 m tjockt. Belägenhet: x16,5 y15,5 - x4 y24,5 - x4 y31,5 - x6 y24,5.

Ett mörkbrunt fyndförande sandlager, vilket underlagrade S L 2. Lagret varierade i tjocklek och bitvis även i konsistensen (fläckvis sotigt).

L 5, ca 0,3 m tjockt. Belägenhet: x7 y9 - x1,5 y9 - x1,5 y15 - x7 y15.

Ett mörkbrunt fyndförande sandlager, vilket konsistensmässigt inte skiljer sig från L 2. Den annorlunda lagerbenämningen var befogad av praktiska skäl. Lagret delades i ett övre och ett undre skikt.

ANLÄGGNING 1

HÄRD, ca 1,5 m i diameter, 0,15 m tjock. Belägenhet: x16 y16. Nivå 5,92 m ö h.

Härd fylld med skörbränd sten och sotfärgad sand.

ANLÄGGNING 2

HÄRD, 1 m i diameter, 0,15 m tjock. Belägenhet: x12 y20. Nivå: 6,24 m ö h.

Härd fylld med skörbränd sten och sotfärgad sand.

ANLÄGGNING 3

RÄNNA (recent?), ca 11 m lång, ca 0,5 m bred, ca 0,14 m djup. Belägenhet: x5 y24 - x16 y23. Nivå: ca 6,4 m ö h.

Ränna fylld med grå sand grävd ner i det bruna fyndförande sandlagret (L 2). Den kan vara recent, varför fynden tillvaratogs separat.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Österslövs sn, Karsholm 1:1, Kälkestad 41:1**Lst:s dnr:****Ansvarig institution:** UV**Eget dnr:****Ansvarig för undersökningen:** Rolf Petré**Fynd:** Ja Nej **Ekonomiskt kartblad:** 3E4b**Lägeskoordinater:** x6220253 y1405372

Landskap	Sk
Socken/Stad	Österslövs sn
Fornlämningsnummer	142
Fastighet/kvarter	Karsholm 1:1, Kälkestad 41:1
Fornlämningstyp	Gravlämning
Undersökningsår	1968
Typ av undersökning	Totalundersökning
Datering	Bronsålder period VI, romersk järnålder
Dokumentationsmaterial	Ärendehandlingar, fotonegativ, utkast till manus på två sidor
Institution som förvarar materialet	ATA samt LUHM
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	☒ JA ☐ NEJ
Materiallista bifogas	☒ JA ☐ NEJ
Fyndlista bifogas	☐ JA ☒ NEJ
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1968, Ale 1969:2 sid 10.	
Sammanställt av, namn och datum 2007-03-08 Kerstin Forslund	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Undersökning av en mindre hög i Österslövs sn, Karsholm i Skåne.

Med anledning av en planerad grustäkt genomförde Riksantikvarieämbetets uppdragsverksamhet en undersökning av en mindre hög. Undersökningen bekostades av Karsholms godsförvaltning och P I Sonessons dödsbo.

Den undersökta högen låg på en grusås som var barrskogsbevuxen. Grusåsen låg i nord-sydlig riktning i närheten av Oppmannasjön. Man hade börjat ta grus i åsen strax öster om den undersökta högen.

Före avtorvningen syntes högen som en svag förhöjning på åsryggen. Högens yta var ojämn och smågropig. Det fanns inga stenar synliga på ytan. Högens diameter beräknades till ca 15-16 m.

Efter avtorvningen framkom ett sandblandat röse i den västra delen och den östra delen bestod av en mantel av stenar. Under manteln framkom sand med lätt humusinblandning.

Under anläggningen påträffades en stenpackning med kantkedja. Kantkedjan bestod av rundade stenar som låg med en flat sida utåt. I anläggningens centrala del påträffades en brandgrav. I brandlagret framkom en urna som kunde dateras till bronsålder, period VI. Brandgraven har sedan byggts på med sand i öster och sten i väster. Högen har till slut jämnats ut med hjälp av småstenar. I den del av graven som byggts på påträffades en brandgrop med en lie som var insvept i textil samt ett tunnväggigt lerkärl. Denna del av gravläggningen kunde dateras till romersk järnålder.

Fotonegativ och ett mindre antal kontaktkopior förvaras på ATA. Dessutom finns ett utkast till rapport på två sidor. Det finns även dokumentation på LUHM.

Fynden är troligtvis förkomna.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, St Köpinge, Ystad**Ansvarig institution:** UV**Ansvarig för undersökningen:** Sten Tesch**Ekonomiskt kartblad:** 2D0g, 1D9g**Lst:s dnr:****Eget dnr:** 413-4529-1998**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** x 6149,670 y 1382240 m.
fl.

Landskap	Sk
Socken/Stad	St Köpinge sn
Fornlämningsnummer	12,37,43,45,49,51-53,57-60,79,99-104,114,117,120-121,123-124,136-137,159
Fastighet/kvarter	Ystadstrakten
Fornlämningstyp	-
Undersökningsår	1970-talet
Typ av undersökning	Fosfatkartering
Dokumentationsmaterial	Fosfatlistor, fältritningar, fosfatkartor Svarte-Balkåkra
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Odaterat
Resultaten har publicerats i: "Forntidens bopålar, St Köpinge bygden under 5000 år" av Sten Tesch RAÄ 1980, Arkeologi i Sverige 1979, RAÄ rapport 1983:2, "Ystad II en omlandsstudie" Sten Tesch (RAÄ rapport, Medeltidsstaden 45, 1983).	

2007-07-20

Sammanställt av, namn och datum

Kerstin Forslund 2005-03-16

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Fosfatkartering i Sk, Stora Köpinge sn.

I samarbete med AMS utförde Riksantikvarieämbetet undersökningsverksamhet en fosfatkartering på ett flertal områden i Stora Köpinge sn. Karteringen genomfördes 1973-75. Framför allt togs prover i de planerade utbyggnadsområdena i Köpingsbro-Nybrostrand. Sammanlagt togs 15 000 jordprover över en yta på 13 km². Jordproverna togs med 25 meters mellanrum och under ploglagret.

Sten Tesch skriver i en skrift, "Forntidens bopålar, St Köpings-bygden under 5000 år", om den genomförda fosfatkarteringen. Skriften publicerades i samband med en utställning som utformades 1975-76 av RAÄ, Skånes hembygdsförbund och Ystad kulturnämnd. Sten Tesch menar att "Karteringens resultat var mycket givande . Områden med fosfatkoncentrationer ligger i huvudsak på lättdränerade svaga höjdsträckningar i det flacka sandjordslandskapet kring Nybroån, omkring eller över nivåkurvan för 10 m över havet. Däremot är fosfatkoncentrationerna färre på de högre belägna moränslutningarna i socknens norra del och på Köpings backar i öster saknas de helt. Provundersökningar och exploateringsutgrävningar har bekräftat de erhållna resultaten".

Ett manus till en rapport som skrivits av Ann-Marie Pettersson år 2000 men ej färdigställt förvaras på ATA.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, St Köpinge sn, RAÄ 45**Lst:s dnr:****Ansvarig institution:** UV**Eget dnr:** 1694/77**Ansvarig för undersökningen:** Bengt Jacobsson**Fynd:** Ja Nej **Ekonomiskt kartblad:** 1D9g**Lägeskoordinater:** x 6149677 y1384479

Landskap	Sk
Socken/Stad	St Köpinge sn
Fornlämningsnummer	RAÄ45
Fastighet/kvarter	Köpinge 33:19
Fornlämningstyp	Gravhög, boplats
Undersökningsår	1976
Typ av undersökning	Slutundersökning, provundersökning
Dokumentationsmaterial	Särtryck, fyndteckningar, fyndlistor, anläggningslistor, 14C-lista, tornfotokopior
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Ja
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	tidigneolitikum-bronsålder (gravarna) och tidigneolitikum-äldre järnålder (boplatsen).
Resultaten har publicerats i: Jacobsson, Bengt "The Skogsdala Dolmen. A Long Dolmen beneath a Bronze Age Burial Mound at Skogsdal, South Scania, Sweden" Meddelanden från Lunds universitets historiska museum 1985-1986. New Series Vol 6. Arkeologi i Sverige 1976, RAÄ rapport 1978:6.	

2007-07-20

Sammanställt av, namn och datum

Kerstin Forslund 2005-04-18

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Undersökning av en bronsåldershög och en långdös i Sk, St Köpinge sn, Köpinge 33:19.

I omgivningen runt Stora Köpinge gjordes under 1970-talet ett antal arkeologiska undersökningar och analyser av bebyggelseutvecklingen inom ramen för ett projekt som gick under namnet "Ystadprojektet".

I samband med detta utförde UV-syd fosfatkarteringar och arkeologiska undersökningar. I området kring Stora Köpinge påträffades en svag förhöjning inom Köpinge 33:19. Vid en provundersökning upptäcktes det att förhöjningen utgjorde resterna av en utplöjd bronsåldershög med ett omgivande boplatslager. Under vintern undersöktes den med Sten Tesch som ansvarig grävningssledare på uppdrag av AMS. Bengt Jacobsson avslutade undersökningarna hösten 1976.

Högen mätte 30 m i diameter. Den hade två kantkedjor. Den ena kantkedjan som mätte 25 m i diameter motsvarar den första byggnadsetappen. Den andra påbyggnadsetappen var begränsad av en kantkedja som mätte 30 m i diameter. Totalt påträffades 16 gravanläggningar varav tio i högen och sex under denna. I högen fanns spår av begravingar i ekkistor. Fynd påträffades som kan datera högen till bronsålder. Fynden bestod av bronsföremål, flinta, keramik och ben.

I högens mitt påträffades rester av en långdös som vid tillfället var raserad. Utanför kammaren i långdösen fanns det två rektangulära stenramar. Den inre stenramen var uppbyggd av mindre stenar och hade en öppning mot söder. Den yttre stenramen, som mätte 9x12 m, var uppbyggd av större block och sammanbundna med en kallmur. Blocken hade avlägsnats vid ett tidigare tillfälle och endast markeringar efter stenarna fanns kvar på plats vid undersökningen.

I dösen påträffades keramik som var tvåsnoddsornerad samt en trattbägare vilket tyder på att dösen skulle dateras till tidig - mellanepolitikum. Det framkom även både bränd och obränd flinta.

I dösen fanns en mängd sekundära gravar. Det förekom en typ av begravingar där skeletterade ben från flera individer lagts ned utan inbördes ordning. Gravformen är ovanlig men i dösen förekom denna i fem fall. Sammanlagt hade 31 individer gravsatts på detta sätt, varav det högsta antalet individer var tretton och det minsta tre. Det fanns daterande fynd i en av gravarna som visade på senneolitikum eller tidig bronsålder.

Kolprover togs i gravarna och analyserades. Resultatet blev:

Anläggning 248	2395 ± 115 b.p. eller 445 B.C.
Anläggning VIII	3230 ± 90 b.p. eller 1280 B.C.
Anläggning VI	3325 ± 195 b.p. eller 1375 B.C.
Anläggning V	3110 ± 240 b.p. eller 1160 B.C.
Anläggning IV	3505 ± 210 b.p. eller 1555 B.C.

(Analysen gjordes av Lars Engstrand, 1977-09-27, vid Naturhistoriska Riksmuseet).

En keramikskärva ifrån A287 sändes till laboratoriet för analys för att få information om tillverkningstekniken av keramiken. Kunde tekniken sägas vara typisk för neolitikum eller bronsålder? Birgitta Hulthén, som utförde analysen konstaterade att tillverkningstekniken för skärvan var snarare typisk för syd-skånskt material under tidig bronsålder. Keramiken hade bränts i oxiderande atmosfär under relativt kort tid vid temperaturer mellan 600 och 700 grader.

Anläggningen omgavs av ett kulturlager och nedgrävningar från tidig/mellanepolitik tid. Även under högen påträffades ett boplatslager med ett antal härdar, stolpar och nedgrävningar som daterades till sten och bronsålder. Totalt undersöktes och dokumenterades 200 anläggningar varav 89 tolkades som gropar, 44 som härdar/härdgropar,

2007-07-20

43 som stolphål, 2 som stenpackningar, 2 som sotlinsor, 2 som sänkor, 1 stensträng, 1 lerlager, 1 stenrad och tre som sorkgångar. Dock fanns det inga boplatzlämningar under dösen. C14 dateringar från härdarna visar att platsen nyttjats under tiden från tidigneolitikum till äldre järnålder.

Vid undersökningen av boplatzen påträffades keramik och flinta.

100 m norr om bronsålderhögen gjordes en provundersökning och även där påträffades rester av en bronsåldershög. Emellertid fanns det vid tillfället inga medel för att undersöka denna.

Ett manus till en arkivrapport som skrivits av Ann-Marie Pettersson år 2000 men ej färdigställt förvaras på ATA. På ATA finns även särtrycket som B. Jacobsson har skrivit (1985-1986) med en detaljerad beskrivning av både högen och dösen.

Fynden förvaras på LUHM i Lund.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Stora Köpinge sn, Köpinge 58:1**Ansvarig institution:** UV**Ansvarig för undersökningen:** Sten Tesch**Ekonomiskt kartblad:** 1D9g**Lst:s dnr:****Eget dnr:** 7260/73**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** RAÄ 38 x6149785
y1383850 RAÄ 41 x6149810 y 1383725

Landskap	Sk
Socken/Stad	Stora Köpinge sn
Fornlämningsnummer	RAÄ38, RAÄ41, RAÄ167
Fastighet/kvarter	Piledal, Köpinge 58
Fornlämningstyp	Gravfält
Undersökningsår	1974
Typ av undersökning	Slutundersökning
Dokumentationsmaterial	Ärendehandlingar, negativ, kontaktkopior, osteologisk analys, anläggningsbeskrivningar
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Ja
Ekonomisk karta eller stads/kvarter skarta bifogas	Ja
Datering	bronsålder-äldre järnålder

2007-07-20

Resultaten har publicerats i:

Arkeologi i Sverige 1974 (RAÄ rapport 1975 A1), Sten Tesch " Forntidens bopålar, stora Köpinge-bygden under 5000 år". RAÄ UV Syd 1980. Deborah S. Olausson "Piledal and Svarte. A comparison between two late bronze age cementseries in Scania". Acta Archaeologica Lundensia Vol 57/1986. Kphn 1987. Sten Tesch "Ystad II en omlandsstudie" (RAÄ rapport, Medeltidsstaden 45).

Sammanställt av, namn och datum

Kerstin Forslund 2005-03-16

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Gravfält från bronsåldern i Sk, St Köpinge, Köpinge 58, RAÄ38 och 41 samt boplatzlämningar RAÄ167.

Expansionen i området runt Stora Köpinge var stor under 1970-talet vilket ledde till ett större antal arkeologiska undersökningar i Riksantikvarieämbetets regi.

I samband med de inventeringar som utfördes av Riksantikvarieämbetets uppdragsverksamhet i samarbete med Arbetsmarknadsstyrelsens platskontor i Skurup konstaterades att RAÄ38 och RAÄ41, som utgjordes av två bronsåldersgravfält, hade skadats under plöjning. Gravfälten syntes som en knapp förhöjning i åkern. En räddningsundersökning genomfördes därför av Riksantikvarieämbetets uppdragsverksamhet år 1973-74 på uppdrag av AMS.

I närheten av RAÄ38 gjorde B Stjernquist och Magnusson-Strömberg undersökningar på 1950-talet. Då påträffades två rösen vilka innehöll brandbegravningar. Det ena av dem daterades till järnålder och innehöll fynd såsom ett antal bronsföremål, ett guldsmycke, keramik och brända ben. B. Stjernquist undersökte även en stensättning 30 m därifrån i vilken det framkom rester efter en ekkista. Även ett tredje röse undersöktes av Magnusson-Strömberg i vilket man påträffade rester av en ekkista.

Undersökningsområdet ligger mellan Nybroån och Kabusaån och ungefär 4 km ifrån den nuvarande kustlinjen. Området ligger 18 m ö h på sand. Totalt undersöktes en yta på 4800 m².

Vid undersökningarna på RAÄ 38 påträffades följande gravtyper:

- 5 högbottnar med primär- och sekundärbegravningar
- 2 bottnar från skeppssättningar
- 12 urnebrandgropar
- 10 urnegravar
- 1 benlager

Fynden i gravarna bestod av föremål i brons såsom rakknivar, sylar, dubbelknapp, pincett, nål, dolk, fibula och spanne. Dessutom påträffades keramik och ben.

Vid undersökningarna på RAÄ41 påträffades följande gravtyper:

- 1 högbottnen med 2 skelettgravar inom stenram
- 6 stensättningar med brand - eller benlager
- 1 brandgrop
- 1 urnebrandgrop
- 1 skelettgrav utan överbyggnad.

Fynden i gravarna bestod av föremål i brons såsom dolk, kniv, rakkniv, spanne, ring och synål. Det fanns även järnföremål såsom en sölja och en syl. Dessutom påträffades keramikkrärl, en flintpilspets och ben.

Mellan RAÄ38 och RAÄ41 framkom 6 gravar som senare kopplades till RAÄ41 och fick beteckningen RAÄ41:2.

Följande typer av gravar framkom:

- 4 urnegravar
- 1 bengrop
- 1 brandgrop

Fynden i gravarna bestod av keramikkrärl och ben.

2007-07-20

Urnbegravningar och brandgropar var de vanligaste begravningssätten i Piledal. Markering ovan mark var ovanlig men man kan inte utesluta att eventuella markeringar redan var bortplöjda.

Fyndmaterialet i Piledal bestod av bronsföremål såsom rakknivar, sylar, dubbelknapp, pincett, nål, dolk, fibula och spänne.

Dessutom påträffades keramikkrärl varav 25 urnor kunde rekonstrueras. Hälften av kärnen var bikoniska och ett större antal hade raka väggar. Den vanligaste typen av ytbehandling var slanning och rabbning.

Det finns två husurnor i fyndmaterialet. Urnan från A5 är bikonisk och urnan från A14 har tak och har en mer rundad dörröppning. Öppningen var omgiven av en ram för att hålla dörren på plats.

Den fyndrikaste graven när det gäller bronsföremål var A50.

En osteologisk analys på fyndmaterialet har utförts av Janos Szalay (1987). Elisabeth Iregren analyserade benen från 8 gravar inom RAÄ 38 och benen från en grav och ben som påträffats som lösfynd inom RAÄ41 år 1974. I en diskussion kring benmaterialet menar Olausson i sin artikel "Piledal and Svarte. A comparison between two late bronze age cemeteries in Scania" att de flesta har avlidit vid en ålder mellan 21 och 60. Vidare konstaterar hon att det är en total avsaknad av individer under 1 år och över 61 år. Endast 2 % av individerna var emellan 8 och 14 år. 21 av de påträffade benmaterialen kunde könsbestämmas, av dessa var 15 män och 6 kvinnor. Enstaka ben från get och får påträffades i gravarna men endast på RAÄ38.

Datering: Totalt 20 av gravarna i Piledal kunde dateras med hjälp av bronsfynden och keramiken. Flertalet daterades till bronsålderns period V. Endast två gravar daterades till per IV och VI. Enligt Olaussons (1987) tolkning skulle begravningarna på RAÄ38 ungefär motsvara en begravningsplats för ett hushåll med sex vuxna personer under yngre bronsålderns perioder IV-VI.

Följande gravar kunde dateras genom C14:

A9	2690	b.p
A10	2680	b.p
A20	2840	b.p
A57	2770	b.p
A62	2780	b.p

Lämningar av boplatsskarakter RAÄ167:

Förutom gravarna påträffades även anläggningar av boplatsskarakter. Totalt påträffades två härdgropar och sju nedgrävningar och två anläggningar utgick.

På RAÄ38 påträffades 122 anläggningar varav 6 stolphål, 97 nedgrävningar, 1 härdgrop, 1 sotfläck, 1 ränna och 10 st som utgick.

I huvudsak bestod anläggningarna av nedgrävningar, som var svåra att tolka. Stolphålen var relativt sett få och svåra att tolka.

Ett manus, som skrivits år 2000 av Ann-Marie Pettersson, till en kortare arkivrapport som ej färdigställts förvaras på ATA.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk, Stora Köpinge sn, Köpinge 64:1**Ansvarig institution:** UV**Ansvarig för undersökningen:** Sten Tesch**Ekonomiskt kartblad:** 1D9g**Lst:s dnr:** 11.391-2707-80**Eget dnr:** 4148/80**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** x 6147886 y1382519

Landskap	Sk
Socken/Stad	Stora Köpinge
Fornlämningsnummer	RAÄ 24, 79
Fastighet/kvarter	Köpinge 64:1
Fornlämningstyp	Boplats
Undersökningsår	1980
Typ av undersökning	Delundersökning
Dokumentationsmaterial	Renritningar, fältritningar, negativ, kontaktkopior, anläggningsbeskrivningar, handskrivna fyndlistor, fosfatanalyser
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Ja
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Tidigneolitikum-mellanneolitikum, äldre och yngre bronsålder, mellersta järnålder och yngre järnålder

Resultaten har publicerats i:

Arkeologi i Sverige 1980, Sten Tesch "House, farmsteads and long-term change" (Lund 1993), B. Stjernquist m.fl. "The archaeology of the cultural landscape" (Acta Archaeologica Lundensia series in 4. N 19, Lund 1992), Sten Tesch "Ystad II en omlandsstudie" (Medeltidsstaden 45, RAÄ 1983)

2007-07-20

Sammanställt av, namn och datum

Kerstin Forslund 2005-03-16

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Undersökning av boplatz från yngre järnålder i Sk, Stora Köpinge, Köpinge 64:1.

Undersökningsområdet ligger öster om Nybroån och 2 km från havet. Vid fosfatkarteringen av St Köpinge sn åren 1973-74, dnr 413-4529-1998, uppmättes höga värden i området bl.a. på en förhöjning. 1974 upptäcktes att ett grusschakt hade öppnats i östra kanten på förhöjningen. Ca 1500 m² av 3600 m² var redan bortschaktade. På resten av ytan undersöktes 74 anläggningar, bl.a. 2 grophus från yngre romersk järnålder-folkvandringstid.

Uppdragsgivare var Statens Vägverk, Vägförvaltningen i Malmöhus län.

År 1979 upptäcktes det att ytterligare material hade schaktats bort från grustaget trots att det var känt att fast fornlämning förelåg. Grustaget hade då utvidgats med 7200 m² varvid eventuella boplatzlämningar och gravar hade schaktats bort. Ytterligare undersökningar kom till stånd på uppdrag av Vägförvaltningen i Sövestad, som ville göra ytterligare 3150 m² av grustaget disponibelt. Därefter tillkom en undersökning i norra delen av grustaget i samband med ett vägbygge. På de ytor som undersöktes 1979 påträffades 954 anläggningar: 1 grav, 2 grophus, 22 härdar, 2 kokgropar, stolphål och gropar. Ur materialet kunde 8 långhus urskiljas varav ett var från yngre stenålder och de övriga från romersk järnålder-vendeltid.

1980 skulle väg 1022 mot Kabusa dras om för att gå söder om bronsåldershögen Tingshög istället för dåvarande sträckning norr om högen. På uppdrag av Statens Vägverk, Vägförvaltningen i Malmöhus län, utfördes undersökningen av Riksantikvarieämbetets uppdragsverksamhet den 19 till 25 augusti 1980. Vägen skulle dras om till höjdens södra kant. Undersökningen omfattade både den gamla och den nya delen av vägen som utgjorde den södra kanten av den höjd som tidigare fosfatkarterats. Man utförde även ytterligare en fosfatkartering då 271 prover togs och analyserades.

Vid undersökningen avbanades 2000 m² och 446 anläggningar påträffades. Anläggningarna bestod av stolphål, varav en del var stenskodda, i vissa fall med skörbrända stenar, samt en härdbotten och sotfläckar. Huvudsakligen påträffades boplatzlämningar, varifrån man kunde urskilja 4 grophus och 4 långhus från folkvandringstid och vendeltid. Dateringen lät sig göras utifrån keramiken. Grophusen var 1,9x1,6 m i diameter. Långhusen var 6 m breda och mellan 9 och 12 meter långa.

4 grophus:

A3, där det fanns keramik (stenålderskeramik), flinta och brända ben.

A21, där det fanns en järnhake, keramik (stenålderskeramik) och djurben.

A423, där det fanns flinta, keramik och brända ben.

A424, där det fanns spik eller nit av järn, en sländtrissa, keramik, flinta och brända ben

Långhusen:

Hus I mätte 7x13 m mellan väggstolparna. Huset hade 5 par takbärande stolpar. Avståndet mellan de de takbärande stolparna var 2 m.

Hus IV mätte 6x9m

Hus II mätte 6x17 m. Huset hade tre par takbärande stolpar. Avståndet mellan de takbärande stolparna var 1,5 m.

Hus III mätte 6x12 m. Huset hade tre par takbärande stolpar. Avståndet mellan de takbärande stolparna var 2 m.

Dessutom påträffades boplatzlämningar, såsom kulturlager, gropar, härdar, stolphål och eventuellt ett hus som utifrån keramiken kunde dateras till tidigneolitikum och mellanolitikum.

Under den gamla vägen låg en bronsåldershög (A221), som redan delvis hade tagits bort. Den var även skadad genom plundring. Ett område runt graven och på ett avstånd på 25 m från den fanns inga anläggningar alls. Först

2007-07-20

därefter påträffades boplatzanläggningar.

Återstoden av bronsåldershögen undersöktes och då påträffades en centralbegravning (A221:1), som innehöll benfragment och en bit av en bronsdolk alternativt ett svärd. I den förmodade västra kanten av högen fanns en urnebegravning (A221:2). Urnan var 0,4 m hög och 0,3 m i diameter. Den var rabbad utvändigt och fingerstruken med lodräta dragningar. Urnan innehöll rengjorda brända ben.

Fynd som påträffades på platsen var enstaka järnfragment, en rabbad gravurna, keramikskärvor, sländtrissa, malstenar, flinta, djurben och tänder, brända ben och kol.

Ett manus, som skrivits av Ann-Marie Pettersson år 2000, till en arkivrapport som ej är färdigbearbetad förvaras på ATA.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning:

Sk. Stora köpinge sn, Köpinge 15:22, 15:25, 64:1

Ansvarig institution: Uv**Ansvarig för undersökningen:** Sten Tesch**Ekonomiskt kartblad:** 1D 9g**Lst:s dnr:** 11.391-4858-79**Eget dnr:** 230/80**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** X6147880 Y1382650

Landskap	Sk
Socken/Stad	Stora Köpinge
Fornlämningsnummer	79
Fastighet/kvarter	Köpinge 15:22, 15:25, 64:1
Fornlämningstyp	Boplats
Undersökningsår	1975, 1979
Typ av undersökning	Delundersökning
Dokumentationsmaterial	Ärendehandlingar, anl.beskrivningar, (fyndlistor), fältritningar, renritningar, fosfatplaner, negativ, kontaktkopior
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Ja (ingår i anl.beskr.)
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Neolitikum -Järnålder
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1975, Forntidens bopålar, Stora Köpinge-bygden under 5000 år, Uv-syd 1980, Houses, Farmsteads and Long-term Change, Sten Tesch 1993 (diss). Hus och gård i det förurbana samhället, RAÄ 1995, skrifter nr 13.	

2007-07-20

Sammanställt av, namn och datum

Björn Wickman 2005-03-16

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Boplatsrester från tidigneolitikum-vendeltid i Stora Köpinge socken i Skåne.

Med anledning av utvidgande av grustäkt genomförde Uv-syd utgrävningar av omfattande boplatslämningar i Stora Köpinge socken inom markägorna Köpinge 15:22, 15:25, 64:1, RAÄ 79. Uppdragsgivare var Vägverket Malmö. Undersökningarna genomfördes under åren 1975 och 1979.

Området har vid flera tillfällen utsatts för svår skadegördelse genom täktverksamhet, trots att forn lämningen varit känd, och stora delar av den forna boplatsen har schaktats bort utan föregående arkeologisk undersökning.

Undersökningsområdet är beläget inom en mindre förhöjning i ett övrigt flackt böljande jordbrukslandskap med sandig åkermark, öster om Nybroån och ca 2 km från havet. Området har omgärdats av våtmarker, numera utdikade.

Under åren 1973-1975 genomfördes en fosfatkartering i Stora Köpinge vilken visade på förhöjda värden. Totalt togs 15000 jordprover motsvarande en yta av 13 km². Jordproverna togs med 25 m mellanrum under ploglagret (Rapport, dnr; 413-4529-1998). Senare undersökningar visade att områden med förhöjda värden visade god överensstämmelse med förhistoriska boplatser.

Under år 1975 undersöktes en yta om ca 50 x 70 m som sedan tidigare var kraftigt förstörd i samband med täktverksamhet. Ungefär halva arealen var redan bortschaktad.

Vid denna undersökning framkom två grophus samt 74 anläggningar. Dessa utgjordes främst av gropar (stolphål?), härdar och härdgropar. Fyndmaterialet utgörs av krukskärvor (även s.k. silkärl), malstenar (både över- och underliggare), benmaterial med djurtänder samt kol. Dokumentationsmaterialet är mycket ofullständigt för denna undersökning.

1979 års undersökning utgjordes av två delområden, belägna ca 150 m från varandra och nära 1975 års undersökning. Den totala ytan utgjorde ca 5800 m². Vid denna undersökning framkom ytterligare omfattande boplatslämningar i form av 954 anläggningar fördelade på 2 grophus, 22 härdar och 2 kokgropar. Ur resterande anläggningar, stolphål och gropar, har minst 8 st. lämningar av långhus konstaterats.

Flera av huslämningarna sträcker sig in utanför exploaterat område i väster varför boplatsen ej på något sätt är avgränsad. Grophuset var belägna i sluttning ner mot tidigare sankmarker medan långhuset placerats på höjdens högsta del. Genom vinderosion och plöjning har kulturlagret försvunnit. En rest av ett kulturlager från tidigneolitikum har dock bevarats i undersökningsområdets södra del.

Kvar av husen var endast stolphål till de takbärande stolparna. Även vägglinjerna hade förintats, utom i ett fall, hus 1, uppe i områdets nordligaste del. Här var den norra svagt böjda vägglinjen bevarad med indragna stolpar för dörröppningen på vägglinjens mitt. Huset beräknas ha varit ca 5 m brett. Längden kan ej fastställas då husets västra del fortsätter in under schaktkanten utanför undersökningsområdet. Möjligen finns här lämningar av två hus varav det ena överlagrar det andra (Tesch 1993, s.1000).

Två av huslämningarna avvek från de övriga genom sin tidiga datering, hus VII och XI. Hus VII har anlagts på ett kulturlager som genom sitt fyndmaterial (trattbägarkeramik, bl a kragflaskor) dateras till övergången tidigneolitikum-mellanneolitikum. Fynd från detta lager har påträffats i fyllningen till husets stolphål. Själva huset har dock daterats till senneolitikum (Hus och gård, 1995, s. 4).

2007-07-20

Stolphålen var kraftiga, flera stenskodda och upp mot 0,6 m djupa. Huset har utgjorts av en tvåskeppig byggnad med en storlek av ca 11,6 x 5,6-5,8 m. Mittaxeln har utgjorts av tre takbärande stolpar. Huset har haft raka väggar och var orienterat i VNV-OSO riktning.

I anslutning till detta hus framkom ytterligare stolphål som ev. kan tolkas som lämningar efter en hydda eller dyl. Hyddan har varit D-formad och haft en 7,4 m rak sida mot nordost. Paralleller till denna byggnadstyp finns i Danmark (Tesch 1993, s. 99).

Boplatsens resterande långhus har i ett första skede av analysen daterats till Folkvandringstid-vendeltid, både genom C14-analys och sitt fyndmaterial (Sten Tesch i Forntidens bopålar, Stora Köpinge-bygden under 5000 år, RAÄ-Uv-syd, 1980, s. 22 ff). Viss omtolkning av materialet har emellertid skett efterhand (jfr Tesch 1993, s. 99 ff). Fler hus har tillkommit, och flera hus har daterats till förromersk och romersk järnålder, ett hus möjligen till bronsålder per III-IV, men Tesch menar att det också kan vara av senare datering. Två mindre kvadratiska "lador", med ett stolphål i varje hörn har daterats till förromersk järnålder. Långhusen från romersk järnålder är ca 20 m långa. Taken har burits upp av fem par takbärande stolpar (Tesch 1993, s. 103).

Långhusen som daterats till folkvandringstid-vendeltid varierar till form. Avståndet mellan de takbärande stolparna är endast 1,1-1,8 m. Längden förefaller ha minskat gentemot föregående period (Tesch 1993, s. 100 ff).

De fyra grophusen (inberäknat två från 1975 års undersökning) var belägna i områdets östra kant, ett svagt sluttande område ner mot tidigare sankmarker. De hade i ytan en närmast rundad form, 2,2-3,3 m långa och 1,6-3,3 m breda. Djupet varierade mellan 0,17-0,30 med undantag för ett hus som nådde 0,75 m. Två av grophusen hade på kortsidorna stolphål som troligen uppburit sadeltak. I ett av husen påträffades en sländtrissa. Grophus förknippas ofta med textilt hantverk.

I övrigt utgörs fyndmaterialet från boplatsen av det sedvanliga; keramikskärvor, mal- och knackstenar samt osteologiskt material.

I undersökningsområdets nordöstra hörn på höjdens högsta del framkom en skelettbegravning. Den var orienterad i N-S riktning. I botten av en 2,2 x 1,6 m stor och 1,3 m djup nedgrävning framkom ett delvis välbevarat skelett vilande i ryggläge (A94). Intill skelettet låg en järnkniv med träslida. Skelettet var täckt av ett lager sten, ca 0,4 m stora. Gravformen brukar dateras till folkvandringstid (Forntidens bopålar, Stora Köpinge-bygden under 5000 år, S.34).

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk. Träne sn. Träne kyrka**Ansvarig institution:** Uv Syd**Ansvarig för undersökningen:** Björn Rosenberg**Ekonomiskt kartblad:** 3D 1h Träne**Lst:s dnr:****Eget dnr:** 413-4279-1998 (1232/76)**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** x 6208,17 y 1386,80

Landskap	Skåne
Socken/Stad	Träne
Fornlämningsnummer	
Fastighet/kvarter	Träne kyrka
Fornlämningstyp	Medeltida kyrka
Undersökningsår	1976
Typ av undersökning	Slutundersökning
Dokumentationsmaterial	Ärendehandlingar, slutredovisning, handskrivet manus, fynd
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterkarta bifogas	Ja
Datering	1500-1600- och 1700-talen
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1976	
Sammanställt av, namn och datum Bengt Jacobsson 2004-11-19	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

I samband med renoveringsarbeten av Träne kyrka beslutades att: 1. Arkeologiska undersökningar skulle utföras i södra delen av långhuset. 2. Valvsvicklarna skulle tömmas och undersökas. 3. Antikvarisk kontroll skulle utföras med anledning av schaktningsarbeten för VA söder om långhuset.

Kyrkans långhus, kor och absid går tillbaka på en romansk anläggning från slutet av 1100-talet eller början av 1200-talet. Redan under medeltiden byggdes det breda västtornet, och på 1400-talet försågs kyrkan med kryssvalv. Under koret finns en gravkammare från 1600-talet som inreddes för slottsherrarna på Ovesholm.

1. Vid renoveringsarbetena togs det år 1947 lagda trägolvet bort. På tre ställen i långhuset kunde då rester efter ett äldre golv konstateras. Detta bestod av tegelstenar och gråstenar och låg ca 20 cm under det borttagna trägolvet. Ett av teglen var märkt med året 1534, vilket tolkades så att hela kyrkan (inkl. tornet) vid denna tidpunkt fått ett nytt golv. Delar av detta golv ligger fortfarande kvar, men delar av det togs bort i samband med renoveringen. Med undantag för enstaka golvtegel i absiden, kunde något äldre golv inte konstateras (se nedan). I koret påträffades hjässan till det valv som täcker den gravkammare där slottsherrarna på Ovesholm vilar.

I långhusets sydöstra del och i nordvästra delen av tornbottenvåningen fanns på de nedre delarna av väggarna en gråblå bemålning. Målningen är troligen från 1600-1700-talen.

Platsen för sydportalen syntes i långhusets mur där ordentliga murstenar saknades.

Ett äldre trappsteg mellan kor och absid, och främre kanten av ett äldre absidgolv påträffades strax framför altaret. Såväl trappsteget som absidgolvet kan ha tillhört den ursprungliga kyrkan.

I den södra väggen i tornets bottenvåning upptäcktes det igenmurade nedre partiet av den torntrappa som nu börjar på orgelläktarens södra sida. Man har en gång kunnat nå denna trappa såväl utifrån vid tornets södra sida som innifrån tornet. Öppningen från orgelläktaren bedömdes ha tillkommit efter det att de andra öppningarna murats igen.

2. Då kyrkans valv skulle isoleras företogs också en undersökning av valvsvicklarna samt en rengöring av tornets andra våning. Valsvicklarna tömdes på det material som genom åren samlats här. Härvid påträffades färgat glas, järnspikar och ett mynt från 1744. Vid rengöringen i tornet återfanns en dopfuntsbaldakin daterad 1706, skulpterade trädetaljer och ett stort antal kunggörelser, främst från början av 1800-talet.

3. Uppgifter om resultatet av den antikvariska kontrollen av VA-schaktningen vid långhusets södersida saknas.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Sk. Ystad stg 852, Ystad Sandskog, RAÄ 43**Ansvarig institution:** UV Syd**Ansvarig för undersökningen:** Sten Tesch**Ekonomiskt kartblad:** 1D 9f**Lst:s dnr:** -**Eget dnr:** 05120-1998**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** x 6147,36 y 1379,15

Landskap	Skåne
Socken/Stad	Ystad
Fornlämningsnummer	RAÄ 43
Fastighet/kvarter	Stg 852
Fornlämningstyp	Stenåldersboplats
Undersökningsår	1973
Typ av undersökning	Förundersökning
Dokumentationsmaterial	Fältritningar, renritningar, fynd, foton
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Ja
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Tidig neolitikum
Resultaten har publicerats i: A. Lindahl: Ystad fl. 43 en stenåldersboplats. C-uppsats i arkeologi. 1976 Arkeologi i Sverige 1973	
Sammanställt av, namn och datum Annika Jeppsson 2004-11-05	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Undersökningen gjordes av UV och AMS för att kunna lokalisera bopplatsen RAÄ 43. Fornlämningen ligger på den av flygsand överlagrade strandvallen. Området uppvisar ett flertal lämningar från stenåldern. Vid RAÄ 43 grävdes sammanlagt 78 provschakt inom ett 340 x 50 meter stort område utmed vallen. I det fyndrikaste området grävdes därefter två parallella huvudschakt. Sammanlagt undersöktes 307 kvm av bopplatsen. Det var i huvudsak kulturlager som undersöktes.

Fynden

Det påträffades rikligt med flinta, sammanlagt 1845 artefakter. Förutom alla avslag och avfall från flintslagningen fanns en relativt stor mängd yxor (skiv- och kärnyxor), kärnor, knackstenar, skrapor, spånknivar, borrh, tvärpilar, spån och några få slipade fragment. Det fanns flera knackstenar av bergart och enstaka fragment av keramik.

Det påträffades enstaka fynd av järnålderskaraktär, en sländtrissa av bergart och några keramikfragment.

Datering

Det gjordes en relativ kronologisk undersökning inom bopplatsen som visade att det inte var någon kronologisk skillnad mellan lagren. Keramiken omfattade fragment som kunde bestämmas till ertebölle och tidig neolitikum. Även flintan är av tidig neolitisk typ.